BOKFÖRSÄLJNINGS-STATISTIKEN

Helåret 2020

Erik Wikberg

SVENSKA BOKHANDLAREFÖRENINGEN
SVENSKA FÖRLÄGGAREFÖRENINGEN

BOKFÖRSÄLJNINGS-STATISTIKEN

Helåret 2020

Erik Wikberg

SVENSKA BOKHANDLAREFÖRENINGEN
SVENSKA FÖRLÄGGAREFÖRENINGEN

MER INFORMATION OCH KONTAKT

Välkommen att kontakta oss för mer information om bokförsäljningsstatistiken eller annan information om bokbranschen och marknaden.

Rapporterna med bokförsäljningsstatistiken finns även att ladda ned från respektive förenings hemsida.

KONTAKT ***Svenska Bokhandlareföreningen***
E-post: sbf@booksellers.se
www.booksellers.se
Ordförande Maria Hamrefors nås på tel. 070-601 92 05 eller e-post maria.hamrefors@booksellers.se

KONTAKT ***Svenska Förläggareföreningen***
Tel. 08-736 19 40
E-post: info@forlaggare.se
www.forlaggare.se
VD Kristina Ahlinder nås på tel. 070-769 84 45 eller e-post kristina.ahlinder@forlaggare.se

Rapportens författare Erik Wikberg är ekonomie doktor vid Handelshögskolan i Stockholm och nås på tel. 070-427 90 20 eller e-post erik.wikberg@hhs.se.

© Svenska Bokhandlareföreningens Service AB och Svenska Förläggareföreningen Ek. för.
Stockholm 18 februari 2021

INNEHÅLL

Förord ... **5**

Statistiken i huvuddrag ... **7**

Röster från branschen ... **11**

1. Bokförsäljning i kronor under 2019 och 2020 ... **18**

1 A. Försäljning 2019 och 2020 uppdelad per kanal ... 20

1 B. Försäljning 2019 och 2020 uppdelad per genre ... 21

1 C. Försäljning 2019 och 2020 uppdelad per format ... 22

2. Bokförsäljning i antal exemplar under 2019 och 2020 ... **23**

2 A. Sålda volymer 2019 och 2020 uppdelad per kanal ... 24

2 B. Sålda volymer 2019 och 2020 uppdelad per genre ... 25

2 C. Sålda volymer 2019 och 2020 uppdelad per format ... 26

3. Fördjupning ... **27**

3 A. Barn- och ungdomslitteratur ... 28

3 B. Julhandeln ... 30

3 C. Snittprisernas utveckling ... 35

4. Analys av de olika försäljningskanalerna ... **37**

4 A.1. Försäljning 2019 och 2020 i fysisk bokhandel uppdelad per genre ... 39

4 A.2. Försäljning 2019 och 2020 i fysisk bokhandel uppdelad per format ... 40

4 A.3. Försäljning 2019 och 2020 i fysisk bokhandel uppdelad per månad ... 41

4 B.1. Försäljning 2019 och 2020 i internetbokhandel/bokklubbar uppdelad per genre ... 42

4 B.2. Försäljning 2019 och 2020 i internetbokhandel/bokklubbar uppdelad per format ... 43

4 B.3. Försäljning 2019 och 2020 i internetbokhandel/bokklubbar uppdelad per månad ... 44

4 C.1. Försäljning 2019 och 2020 i dagligvaruhandel uppdelad per genre ... 45

4 C.2. Försäljning 2019 och 2020 i dagligvaruhandel uppdelad per format ... 46

4 C.3. Försäljning 2019 och 2020 i dagligvaruhandel uppdelad per månad ... 47

4 D.1. Försäljning 2019 och 2020 i digitala abonnemangstjänster uppdelad per genre ... 48

4 D.2. Försäljning 2019 och 2020 i digitala abonnemangstjänster uppdelad per format ... 49

5. Topplistor under 2020 ... **50**

5 A.1. Årstopplista 2020 i volym – Verk ... 51

5 A.2. Årstopplista 2020 i kronor – Verk ... 52

5 B.1. Årstopplista 2020 för skönlitteratur i volym (verk) ... 53

5 B.2. Årstopplista 2020 för skönlitteratur i kronor (verk) ... 53

5 C.1. Årstopplista 2020 för facklitteratur i volym (verk) ... 54

5 C.2. Årstopplista 2020 för facklitteratur i kronor (verk) ... 55

5 D.1. Årstopplista 2020 för barn- och ungdomslitteratur i volym (verk) ... 56

5 D.2. Årstopplista 2020 för barn- och ungdomslitteratur i kronor (verk) ... 57

5 E.1. Årstopplista 2020 i antal sålda exemplar – Pocket (oavsett genre) ... 58

5 E.2. Årstopplista 2020 i kronor – Pocket (oavsett genre) ... 59

6. Bokförsäljningsstatistikens bakgrund och metod **60**
7. Bilagor **65**
7 A. Deltagande uppgiftslämnare 65
7 B. Bokinfos klassificeringar 66
7 C. Detaljerad statistik över olika varugruppers försäljning 69

FÖRORD

När vi nu summerar 2020 kan vi konstatera att bokbranschen totalt sett haft ett exceptionellt framgångsrikt år. Hela vårt samhälle har självklart påverkats av Coronapandemin. Vår bransch är inget undantag. Men när många andra branscher noterat drastiska försämringar, stopp i verksamheter och akut krisläge kan bokbranschen notera en försäljningsökning med hela 8,7 procent i kronor och 21,5 procent i volym. Det är siffror som bokbranschen inte sett tidigare. För att hitta en någorlunda jämförbar situation får vi gå tillbaka till åren efter bokmomssänkningen 2002.

Bryter vi ner försäljningsstatistiken för 2020 ser vi emellertid att den positiva utvecklingen inte kommit alla till del. Variationerna inom kanaler, format och genrer är stora och beror till stor del på pandemin och de restriktioner som införts för att minska folksamlingar och smittspridning.

Det är den digitala försäljningen, både internetbokhandel och digitala abonnemangstjänster, som har haft störst tillväxt och här främst skönlitteraturen. Den förskjutning till digitala format och kanaler som vi kunnat notera under flera år har fortsatt under 2020.

Den fysiska bokhandeln har tappat över 19 procent i kronor, vilket förstås oroar. Variationerna är emellertid stora även här. Många butiker, främst i köpcentra, har tappat försäljning. Andra butiker, t ex i mindre städer och vissa förorter, har klarat sig betydligt bättre. Tillväxten i internetbokhandeln har emellertid inneburit att försäljningen av tryckta böcker totalt sett ändå vuxit.

Bokhandlareföreningen och Förläggareföreningen har ägnat många år åt att utveckla Bokförsäljningsstatistiken. Idag omfattar statistiken uppskattningsvis över 80 procent av all handel med böcker i Sverige. Att aktörerna i branschen har tillgång till detaljerad och pålitlig statistik är en viktig grund för de beslut som de måste fatta. Vår förhoppning är att ytterligare kunna utveckla statistiken och komplettera med fler deltagande uppgiftslämnare under åren framöver för att än bättre möta bokbranschens behov.

Bokförsäljningsstatistiken är viktig också för oss branschorganisationer eftersom vi med statistiken som grund kan uppmärksamma beslutsfattare om situationen i branschen, vilka behov som finns och vilka åtgärder vi menar är nödvändiga att vidta.

Erik Wikberg, ekonomie doktor vid Handelshögskolan i Stockholm, sammanställer och analyserar försäljningsstatistiken. Han är upphovsman till denna rapport liksom till alla tidigare rapporter avseende Bokförsäljningsstatistiken. Vi är mycket tacksamma över samarbetet med Erik och den stora kunskap och stabilitet som han tillför vårt statistikarbete.

Stockholm den 18 februari 2021

Maria Hamrefors, ordförande
SVENSKA BOKHANDLAREFÖRENINGEN

Jesper Monthán, ordförande
SVENSKA FÖRLÄGGAREFÖRENINGEN

Statistiken i huvuddrag

Tydliga vinnare och förlorare av pandemin

År 2020 har varit ett mycket händelserikt år för bokbranschen. På grund av den pågående pandemin skiljer sig år 2020 från alla andra år i jämförelse i Bokförsäljningsstatistiken. De intervjuade i denna rapport framhåller att det är svårt, för att inte säga felaktigt, att dra långtående slutsatser om bokbranschens utveckling och struktur framgent baserat på detta speciella år. Många anser dock att pandemins påverkan på bokbranschen kan ge oss en bättre förståelse av branschens styrkor och svagheter. Statistiken visar också tydligt hur bokkonsumenten har fortsatt att läsa när normala fysiska kontakter och försäljningskanaler satts ur spel.

Den totala bokförsäljningen ökade starkt med 8,7 procent eller 384 miljoner kronor under 2020. Det är dock stor skillnad mellan olika försäljningskanaler, och det finns tydliga vinnare och förlorare efter pandemiåret. *Internetbokhandeln/bokklubbar* har haft en stor ökning medan *Fysisk bokhandel* haft en stor minskning. *Digitala abonnemangstjänster* har haft en fortsatt hög tillväxt, om än inte i samma grad som tidigare tillväxttakter.

Bokförsäljningsstatistiken redovisar försäljningen uppdelad på fyra kanaler. *Fysisk bokhandel* minskade med 19,1 procent. *Internetbokhandel/bokklubbar*, som till största del utgörs av internetbokhandeln, ökade istället med 19,0 procent. Den minsta försäljningskanalen, *Dagligvaruhandel*, blev betydligt mindre drabbad än *Fysisk bokhandel* och minskade med 2,4 procent. *Digitala abonnemangstjänster* ökade med 25,2 procent.

Bland litteraturgenrerna ökade försäljningen av *Skönlitteratur* (motsvarande 22,7 procent), *Mat och Dryck* (motsvarande 18,0 procent), samt *Deckare och spänning* (motsvarande 16,5 procent) allra mest. Räknat i kronor ökade alla genrer utom *Populär facklitteratur*.

Barn och ungdom ökade marginellt under 2020 motsvarande 0,3 procent räknat i kronor. I volym var ökningen mycket hög, vilket framför allt förklaras av starkt ökande konsumtion i *Digitala abonnemangstjänster*.

Den totala försäljningen mätt i volym ökade med 21,5 procent, om lyssningar/läsningar i digitala abonnemangstjänster likställs med sålda antal exemplar i övriga försäljningskanaler. Denna totala uppgång beror på försäljning i digitala abonnemangstjänster och stark försäljning i kanalen *Internetbokhandel/bokklubbar*. Procentuellt sett minskade *Fysisk bokhandel* mest i antal sålda exemplar, motsvarande 22,0 procent.

I denna rapport redovisas för andra året i rad årstopplistor över verk. Dessa årstopplistor jämför ett verks samlade försäljning i alla utgivna format.

Sveriges mest sålda verk under 2020 räknat i kronor var Lars Keplers *Spegelmannen*. Det näst mest sålda verket var Delia Owens *Där kräftorna sjunger*. Det tredje mest sålda verket var *Sveriges Rikes Lag 2020* utgiven av Norstedts Juridik.

Räknat i antal sålda exemplar var den bäst säljande boken Carl-Johan Forssén Ehrlins *Kaninen som så gärna ville somna: En annorlunda godnattsaga*. Denna

bok är inte alls med på topp 20-listan över försäljning i kronor, vilket kan vara intressant att notera.

Den bäst säljande pocketboken, både räknat i antal exemplar och i kronor, var *Jag for ner till bror* av Karin Smirnoff.

Denna större årsrapport redovisar helårsförsäljning i olika försäljningskanaler, genrer och format, dels räknat i kronor och dels räknat i antal sålda exemplar. Därtill ägnas ett fördjupningskapitel åt barn- och ungdomslitteratur, julhandeln och genomsnittliga priser per såld bok.

En ögonblicksbild av branschens storlek

Mellan 2019 och 2020 har den försäljning som fångas av Bokförsäljningsstatistiken ökat från cirka 4,4 till 4,8 miljarder kronor. Sett till försäljning i kronor är *Internetbokhandeln/bokklubbar* den klart största återförsäljaren och stod för 51 procent av omsättningen. (Att internetbokhandeln har slagits ihop med bokklubbar i denna statistik beror enbart på att uppgiftslämnarna är så få att de annars kunde utläsa varandras försäljning. Bokklubbar är den minsta försäljningskanalen och har långsiktigt kraftigt minskat sin försäljning.) *Digitala abonnemangstjänster* stod för 24 procent av den totala försäljningen av allmänlitteratur under 2020 och fysisk bokhandel för 20 procent. *Dagligvaruhandeln* står för en försäljning om fem procent. Utbudet av titlar i dagligvaruhandeln är relativt litet och fokuseras på storsäljande titlar.

I volym är bilden annorlunda. Volym mäts på olika sätt i digitala abonnemangstjänster och de andra försäljningskanalerna. I denna kanal räknas en lyssnad/läst bok som ett sålt exemplar medan volym i de övriga kanalerna mäts i antal sålda exemplar. Där står *Digitala abonnemangstjänster* för 57 procent av konsumtionen, *Internetbokhandel/bokklubbar* för 25 procent, *Fysisk bokhandel* för 13 procent och *Dagligvaruhandel* för 5 procent.

X 1: Diagram över försäljningskanalers marknadsandelar under 2020 i försäljning och volym.

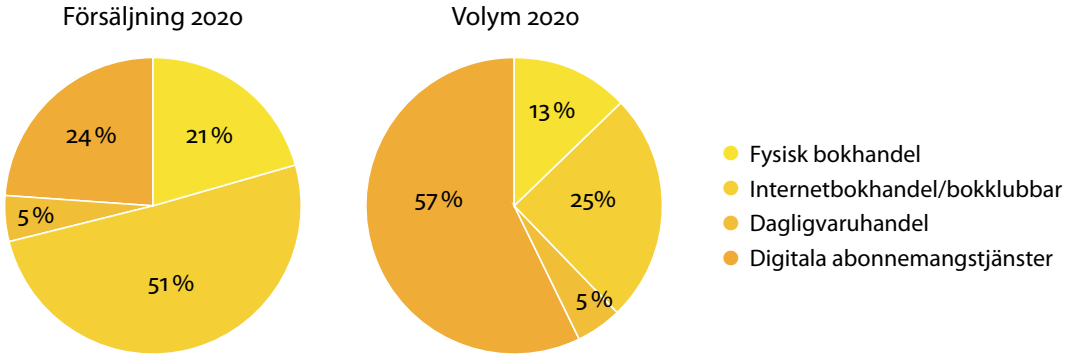

Kort om rapportens bakgrund och begränsningar

Denna rapport presenterar försäljningsstatistik från den mest omfattande datainsamling av svensk bokförsäljning från återförsäljare som görs i Sverige. Svenska Bokhandlareföreningen och Svenska Förläggareföreningen står bakom rapporten och datainsamlingen har skett via Bokinfo. Datainsamlingen omfattar uppskattningsvis över 80 procent (inklusive digitala abonnemangstjänster) av all allmänlitteratur som säljs i Sverige. Uppgiftslämnarna finns namngivna i rapportens slut. Försäljningen omfattar både försäljning till privatpersoner och till olika organisationer, företag, kommuner, landsting, osv. Särskilt för nätbokhandeln står de senare för en betydande del.

En utförligare beskrivning av hur försäljningsdata har samlats in och vilka begränsningar som finns i dataunderlaget hittar du i kapitel 6 under rubriken *Bokförsäljningsstatistikens bakgrund och metod*.

Kortfattat kan poängteras att Bokförsäljningsstatistiken inte bygger på ett slumpmässigt urval av aktörer och att det inte kan uteslutas att det finns systematiska skillnader mellan de uppgiftslämnare som ingår respektive inte ingår i dataunderlaget. Datainsamlingen har därutöver ett antal andra begränsningar som kan vara intressanta att notera.

I det kontinuerliga förbättringsarbetet med dataunderlaget finns en ambition att få alltfler uppgiftslämnare att ansluta sig med fullständig och konsekvent försäljningsdata. Historisk försäljningsstatistik kan komma att justeras i kommande rapporter när uppgiftslämnare tillkommer.

Kategoriseringar av genre och format följer Bokinfos på förhand givna standarder (se appendix för detaljer). Det kanske mest relevanta att notera är att genren/formatet *Utländsk utgivning* innehåller många olika typer av utländska böcker. Det är således inte möjligt att presentera en närmare analys av i vilken omfattning denna utgivning utgjorts av genrer som t.ex. deckare eller barn- och ungdomslitteratur eller i format som inbundet eller digital ljudbok.

Kartläggningen av bokförsäljningen fortsätter

Bokförsäljningsstatistiken har publicerats sedan 2014 med försäljningsdata som går tillbaka till 2012.

Bokförsäljningsstatistiken kommer fortsatt att kartlägga branschens utveckling och avsikten är att både utöka antalet uppgiftslämnare och förbättra möjligheterna till detaljerade och konsekventa jämförelser över tid. I takt med att det statistiska underlaget växer och omfattar längre tidsperioder hoppas vi kunna ge en bild av både strukturella och cykliska förändringar.

Det pågående arbetet som branschorganisationerna och marknadens aktörer utför är långsiktigt. Bokbranschen befinner sig i ett skede med förändringar kopplade till teknikutveckling, nya marknadsaktörer och förändrade medievanor.

Bokförsäljningsstatistiken kommer därför att spela en viktig roll när det gäller att redogöra för de allra senaste av dessa tendenser.

English Summary

This report presents the most comprehensive data collection to date on Swedish book sales in different sales channels. It is produced by The Swedish Booksellers Association and The Swedish Publishers Association and covers the period 2019 and 2020.

In 2020, total sales increased by 8,7 percent in value and 21,5 in volume.

The increase in sales during the COVID-19 pandemic is, however, far from evenly distributed among sales channels.

Physical bookstores decreased their sales with 19,1 percent. In 2020, the increased turnover for *Internet bookstores/Book clubs* amounted to 19,0 percent. *Grocery stores* experienced a marginal decline in sales. In 2020, the turnover for this sales channel decreased 2,4 percent. The increase in sales for *Digital subscription services* amounted to 25,2 percent.

The Swedish Booksellers Association and The Swedish Publishers Association will continuously gather and present data about the Swedish book market. It is much affected by technological advancements, new market actors and changes in media consumption. Future reports will shed light on both short-term and long-term developments in this market.

Röster från branschen

År 2020 har av uppenbara skäl varit ett extremt år. Pandemin har haft ett antal högst väntade effekter. Försäljning i fysisk bokhandel har minskat kraftigt detta år medan nätbokhandeln istället har haft en stor ökning. Något mer oväntat är att den totala försäljningen av böcker har ökat så påtagligt att vi får gå tillbaka till åren efter bokmomssänkningen 2002 för att hitta ett år med motsvarande tillväxt. Vad alla intervjuade i denna rapport lyfter som positivt är att den sammanlagda försäljningen varit så hög och att det i sig visar att boken och berättelsen har ett fortsatt starkt värde.

Maria Edsman, vd för Bokhandelsgruppen, berättar att det finns betydande skillnader mellan Akademibokhandelns olika butiker. Trots att denna kanal som helhet minskat sin försäljning av böcker med 19,1 procent finns butiker som ökat sin försäljning stort. Butikslägen som förut varit attraktiva kan ha blivit oattraktiva och tvärtom. Eftersom en så stor del av kunderna har arbetat hemifrån har butikslägen som är bostadsnära, snarare än arbetsnära, varit tydliga vinnare.

> ”Vår butik på Mäster Samuelsgatan har gått mycket sämre än vår butik vid Odenplan. Detta kan illustrera vilken bakomliggande faktor som påverkar. Trots att de ligger nära varandra i Stockholms innerstad har de väldigt olika utveckling och det kan förklaras av att Mäster Samuelsgatan omgärdas av arbetsplatser medan butiken vid Odenplan omgärdas av bostäder.”

Hon belyser också att butiker vid semesterorter har en kraftig uppgång som en följd av att många människor med sommarhus har bott och arbetat i dessa istället för i sina ordinarie boenden.

> ”Jag tycker att det är viktigt att poängtera att ingen ännu helt vet vad pandemin kommer att ha för långsiktiga effekter. Det är vanskligt att dra långtgående slutsatser av enbart ett år som är så extremt. Det går inte att se på några trender just detta år och tro att de kan prognostisera framtiden i räta linjer. Det är också viktigt att poängtera att pandemin inte är över. Vad som skulle kunna innebära stora långsiktiga förändringar vore om människor i mycket högre utsträckning kommer att arbeta hemifrån även efter pandemin. Vad som är viktigt är att fokusera på vad det kommer att ha för effekter på hur folk rör sig, om det kommer att bli så att människor som förr åkte bil till jobbet och handlade nära arbetsplatsen istället kommer att handla nära bostaden.”

Maria Edsman lyfter att det inte bara är digitala format som har gått starkt under detta år. Försäljningen av tryckta böcker, med undantag för pocketboken, ökar starkt.

> ”Att pocketboken minskar beror på det minskade resandet. Butiker vid tågstationer och flygplatser där pocketböcker ofta inhandlas har förstås inte haft samma genomströmning av människor. En annan förklaring är att fysisk butikshandel vanligtvis är starkare på pocketförsäljning än nätbokhandel. Vissa menar därtill att det är konkurrensen från digitala abonnemangstjänster som konkurrerar ut pocketformatet, men vi har haft ökande konkurrens från den kanalen i många år utan att pocketboken tagit stryk, så den utslagsgivande faktorn bör vara något som tillkommit under pandemiåret – högst troligen ett dramatiskt minskat resande.”

När det gäller vilka slutsatser som kan dras från årets försäljning uppmärksammar Maria Edsman att fysisk bokhandel hade en mycket stark start på året innan pandemin bröt ut. I februari månad ökade fysisk bokhandel som försäljningskanal med 13 procent. Hon uppmärksammar också att försäljningen i fysisk bokhandel är starkt kopplad till Folkhälsomyndighetens och politikers rekommendationer.

> ”Det vore konstigt om kunder flödade till fysisk bokhandel när direktiven varit så tydliga från politiker att man absolut inte ska handla i fysisk butik. Vad som är intressant för oss är att se att när dessa rekommendationer förändrats så ser vi också en stark tillbakagång av kunder som under denna period istället handlat i nätbokhandeln. Från vår synvinkel är det positivt att se att det finns många kunder som klart föredrar att handla i fysisk butik.”

Patrik Hadenius, förlagschef på Norstedts, resonerar på ett liknande sätt som Maria Edsman vad gäller vilka slutsatser som kan dras av försäljningen under pandemin.

> ”Många gör misstaget att tro att om något minskar så kommer det att helt dö ut. Den slutsatsen kan man inte dra. Det kan istället helt enkelt bara vara en minskning. Vi får också vara försiktiga hur vi talar om att pandemin påskyndar digitaliseringens utveckling. Vi måste vara medvetna om att vi inte har ett parallellt universum att jämföra med, så att vi hade kunnat veta hur utvecklingen hade sett ut om pandemin aldrig brutit ut.”

Patrik Hadenius summerar året som känslomässigt omtumlande.

> ”Mitt favoritord under året är coronacoaster. När pandemin bröt ut fanns en betydande oro. Det är viktigt att påminna sig om det. Det var en chock och allvarsamma tongångar. Vi fick ställa in författarframträdanden, skifta fokus i försäljningen och mycket annat. Men det var samtidigt en stark känsla av att vi

ska klara det här. Sedan växte förhoppningen och insikten om att vi kommer att fixa situationen. Efter en initial nedgång upplevde vi en stark uppgång och året slutade i dur. Det är helt magiskt.

Han säger att en förklaring till varför försäljningen varit så stark är att utgivningen har hållit en mycket hög kvalitet.

”Vi ser att många förlag publicerar färre titlar och ändå har mycket god försäljning. Det måste betyda att vi helt enkelt blir bättre på att göra bra böcker.”

När det gäller den digitala försäljningen säger Patrik Hadenius att Norstedts ser en breddning av konsumtionen och en breddning av förlagets egna topplistor. Deckare är fortsatt en mycket populär genre inom ljudböcker, men det lyssnas också mer på sakprosa och romaner som inte tillhör genrelitteratur. Förlaget arbetar kontinuerligt med att öka sin konkurrenskraft i denna försäljningskanal. Patrik Hadenius säger att skärmens fönster är så mycket mindre än alla hyllor och skyltbord i en fysisk bokhandel.

”När en populär titel släpps verkar det som att en undanträngningseffekt påverkar annan litteratur. Men samtidigt går backlist enormt starkt; gamla titlar lever längre och på vår egen webb är intresset för äldre utgivning stort. Eftersom släppfönstret i digitala abonnemangstjänster är mindre än i fysisk bokhandel blir också lanseringsdatum mer viktigt. Förlaget undersöker fortsatt också den roll som uppläsaren och serieformatet har för denna försäljning.”

Patrik Hadenius ser, efter ett dramatiskt år, ljust på branschens utveckling.

”Det här året och branschens digitalisering har öppnat upp för väldigt mycket. Ofta får offentliga debatter en negativ ton, att läsningen är ett problem som måste åtgärdas, men utvecklingen under 2020 visar att vi är ett läsande folk. Läsning är i hög grad en social aktivitet, där vi läser saker för att dela med oss av det till andra. Istället för att förhålla sig till läsningen som ett problem kan vi istället uppmärksamma hur fantastiskt detta är och fråga oss hur vi kan vidareutveckla det.”

Martina Stenström är operativ förlagschef på Fri tanke, ett förlag inriktat på vetenskap, filosofi, kultur och idédebatt. Trots att de är nischade mot en utgivning som i liten utsträckning säljs i digitala format har de haft ett bra år under 2020.

”Vi arbetar i vanliga fall väldigt mycket med events och med att komma nära våra läsare. Eventdelen har förstås varit obefintlig under 2020 men vår bok-

försäljning har varit väldigt stark. När pandemin bröt ut fattade vi beslutet att senarelägga vår utgivning för våren till hösten och började arbeta mer med digitala event i sociala medier. Vi fokuserade också på att sälja fler böcker direkt från vår egen internetbokhandel, vilket har gått bra. Tidigare har vi arrangerat stora events i fysisk miljö, där vi kunnat sälja biljetter och fylla Cirkus med 850 platser, men nu har vi istället arbetat mer med att göra digitala satsningar kring en bok. Åsa Nilsonnes podd Smärtpunkter är ett exempel som lanserades i samband med utgivningen av hennes bok *Mindfulness utan flum*."

Även om Fri tankes utgivning många gånger är fyllda av diagram, referenser och andra element som naturligen inte fungerar väl i ljudboksformat ser Martina Stenström att de kan komma att ge ut titlar med vetenskapligt innehåll men med en form som också skulle kunna fungera bra i ljudboksformat. Ett sätt att anpassa utgivningen är också att ge ut enskilda kapitel som böcker i en serie för att på så sätt vara mer tilltalande för en konsument i ljudboksformat. Martina ser också att intresset för utgivningens innehåll är imponerande bred.

"Vi arbetar inte bara med en fråga, utan publicerar böcker om teknisk fysik, kemi och samhällsdebatt. Det är fantastiskt att inte bara ämnen som gangstervåld säljer utan att också debattböcker om forskningspolitik. Mycket handlar om att få en fördjupande analys av nyhetsflödet omkring oss."

Martina Stenströms förklaring till att försäljningen av böcker ökat under pandemin är att konsumenter har fått betydligt mer tid till att läsa, men också att intresset för eviga frågor och samhällsdebatt ökat till följd av årets händelser.

"Vi beskriver att vi arbetar med existentiell vetenskap och vi märker att det finns ett starkt intresse för ett kunskapsbaserat och vetenskapligt förhållningssätt till omvärlden. Vi lever ju i en väldigt polariserad värld fylld av ytterligheter och där växer efterfrågan av sakligt innehåll."

Barnboksförsäljningen har under 2020 visat en marginell uppgång i omsättning men en slående hög utveckling i volym genom antalet lyssningar. Mattias Fyrenius är förlagschef för Bonnier Carlsen och beskriver som många andra ett år med tvära kast och blandade känslor:

"Tittar vi på året som helhet blev det till slut ett starkt år för Bonnier Carlsen och, vill jag påstå, även för barnboksbranschen i helhet trots den närmast stillastående totalmarknaden i kronor. Den väldigt kraftiga tillväxten i volym är ett styrkebesked för berättelsen. Barnboksbranschen har aldrig sålt fler böcker än under 2020. Det tycker jag både är bra och viktigt."

Barnboken har under 2020 haft en sammantaget god försäljning trots restriktioner i den fysiska butiksmiljön.

> ”Självklart har pandemin påverkat oss mycket, och i viss mån kanske mer än andra kategorier då en så stor del av försäljningen är presenter och därmed traditionellt väldigt stark i den fysiska bokhandeln. Men vi såg under hösten att nätbokhandeln började sälja barnböcker som aldrig förr och även att den digitala lyssningen verkligen tog fart. De nya avtal vi har med streamningtjänsterna gör att intäkter per lyssning har gått ned, men det har uppenbarlig fått dem att jobba med barnböcker mer kombinerat med att barnen nu hittat fram till tjänsterna vilket man ser på volymtillväxten. Över tid är jag övertygad att intäkterna kommer växa kraftigt även där.”

Mattias Fyrenius framhåller tre punkter han anser vara viktiga för branschens villkor och utveckling under och efter pandemin.

> ”För det första är frågan om barnbokens synlighet och berättelsens fönster en ständigt aktuell fråga. När fysisk bokhandel och biblioteken har haft färre besökare minskar också bokens naturliga synlighet. Vi som förlag och bokhandlare kan göra en hel del, men här behöver vi hjälp från politiken för att säkra och stärka dessa fönster och då tänker jag inte minst på skol- och folkbiblioteken, men även på den fysiska bokhandeln.
>
> För det andra bör vi gemensamt fundera på hur vi kan stärka bilden och illustrationens – och därmed illustratörernas – roll i en alltmer digital värld. Jag är inte särskilt orolig för den textbaserade berättelsens framtid, tvärtom, men vi famlar fortsatt för att hitta en väg framåt för de bilddrivna böckerna. Hur stärker vi deras roll i den fysiska bokvärlden och hur hittar vi en väg framåt digitalt?
>
> För det tredje och på många sätt den helt övergripande frågan är hur vi ökar intresset för barns läsning och för barns kontakt med böcker och språk. Det är ju bevisat att barns språkutveckling är direkt korrelerad med hur mycket de läser och lyssnar vilket gör detta till en samhällsfråga av största vikt. Vi måste därför tillsammans skapa ett större engagemang kring läsning. Detta är enkelt att säga, men krävs mycket från många för att få till en förändring. Men i grunden handlar det om att ständigt skapa berättelser som rör och berör.”

Kristoffer Lind är förlagschef och förläggare på Lind & Co och driver Förlagspodden. Han tror att många av de förändrade rörelsemönster som skapats under pandemin i hög grad kommer att återgå på sikt.

> ”Min känsla bara från våra medarbetare är att man är så less på att jobba hemma. Vi har lärt oss att man kan jobba hemma och jag tror att alla arbetsgivare kommer att bli mycket mer liberala framöver, att det kommer att vara helt normalt och rimligt att arbeta hemifrån någon dag i veckan, men jag tror att de flesta kommer att vilja åka till jobbet. Även om det skett en strukturell förändring från fysiska butiker till näthandel tror jag ändå att det kommer att ske en tillbakagång till fysiska butiker. Det är jag helt övertygad om.”

Förlaget har länge haft en profil som fungerat väldigt starkt i digitala abonnemangstjänster och Kristoffer Lind ser att denna kanal har haft en något breddad konsumtion genremässigt. Det är inte enbart genrelitteratur som fungerar väl utan också facklitterära titlar. Kristoffer Lind säger att förlaget tappat vissa marknadsandelar inom detta segment och att det framför allt beror på ökad konkurrens. Topplistorna i abonnemangstjänsterna börjar alltmer efterlikna topplistorna för alla försäljningskanaler, vilket inte var fallet för några år sedan. Han märker också av att utbudet i de digitala abonnemangstjänsterna är alltmer kurerat. Kristoffer Lind lyfter att den påverkan som förlag upplevt är väldigt olika. De förlag som har haft en bra exponering mot abonnemangstjänster har klarat sig bra.

> ”Lite förenklat har förlag med utgivning mot kommersiell skönlitteratur klarat sig bättre än andra förlag. Men jag har samtalat med förlag med mycket mer litterär inriktning och deras försäljning har inte heller påverkats så mycket, för de har en kundkrets som inte påverkats så mycket. Min uppfattning är att små kvalitetetsförlag också har klarat sig bra.”

När Kristoffer Lind talar om vilka slags böcker som är svårsålda framhåller han inbundna böcker av debutanter. Det är dock en kategori som länge har varit svåra att sälja, men det har blivit ännu svårare.

> ”Vi har dock sett en markant ökning av hobbyböcker, som exempelvis handlar om att virka eller måla akvarell. Sådana saker har inte hänt på tio år. När det gäller ökad försäljning där människor har sina sommarhus eller sådana här kategorier av böcker så kommer det att försvinna och återgå till det normala.”

Åse Ericson är Sverigechef på Storytel. Försäljningen har som förväntat ökat mycket starkt i denna kanal. En förändring under 2020 som sannolikt är en effekt av pandemin är vilka tider på dygnet människor lyssnar. De tider då tidigare pendlare har lyssnat har förändrats. Lyssningen sker nu på morgonen, under lunchen, tidigare på eftermiddagen och på kvällen.

> ”Vi kan se att många lyssnar vid 21-tiden som generellt är prime time för tv, serier och film. Fler människor får ljudboken som ett förstahandsval och vi märker hur ljudboken får större plats i populärkulturen.”

Genremässigt ser Åse Ericson en stor ökning av exempelvis romance- och feel-goodlitteratur, samt barnböcker.

> ”Barnböcker går före när det gäller utvecklingen av ljudboken som format. Vi har haft stora framgångar med humorgruppen I just want to be cool. De arbetar med sketcher i ljudboksformat, med flera röster. Det är inte radioteater, utan en mix som förnyar ljudboken, nästan en sorts boksketch. De är ju också populära på andra plattformar som tv och Youtube. Barn verkar vara mer öppna än vuxna när det gäller hur ljudboksformatet kan se ut. Internt skiljer vi på klassiska ljudböcker och andra sådana här böcker som är mer nyskapande i formatet. Bara det är ju ett tecken på hur ljudboken utvecklas som format. På vuxensidan är Matilda Voss Gustavssons *Klubben* ett bra exempel på en mer nyskapande ljudboksproduktion med flera röster som varit väldigt populär och välgjord.”

Åse Ericson ser därtill att ljudboken ännu mer har varit en ”vän i örat” under pandemin när många varit ensamma. Det är tydligt hur läsare följer uppläsare de gillar att lyssna på och att sällskapsfaktorn är viktig för konsumenterna.

Att år 2020 har varit ett ovanligt händelserikt år framgår också av att Amazons intåg på den svenska marknaden hamnat i skymundan som branschhändelse. Detta företag ingår inte som uppgiftslämnare till Bokförsäljningsstatistiken. Maria Edsman kommentarer Amazons lansering på följande sätt:

> ”Amazons inträde har ju diskuterats mycket under åtminstone tio års tid. Nu när de har etablerat sig i Sverige har de hittills inte gjort något anmärkningsvärt avtryck på marknaden. Vi har hittills inte märkt av en starkare konkurrens och vi märker att vi inte har påverkats i någon större skala av Amazon, men vi kan ju inte utesluta att de kommer att få en starkare position framöver.

1. Bokförsäljning i kronor under 2019 och 2020

Starkt ökande digital försäljning och påtaglig minskning i fysisk bokhandel

Den totala försäljningen räknat i kronor ökade starkt under 2020 jämfört med 2019, motsvarande 8,7 procent eller 384 miljoner kronor. Det finns dock stora skillnader mellan försäljningskanaler. Internetbokhandeln hade den största ökningen med hela 390 miljoner kronor, medan framför allt fysisk bokhandel minskade mycket. Pandemin har drabbat den fysiska bokhandeln hårt, medan internetbokhandeln tydligt har gynnats av att kunder under pandemin handlat online. Digitala abonnemangstjänster ökade fortsatt starkt motsvarande 25,2 procent eller 231 miljoner kronor. Tillväxttakten är dock avtagande sett till året innan. Utvecklingen visar fortsatt en bokmarknad som genomgår en omfattande digitalisering. Värt att notera är dock att den totala försäljningen av fysiska böcker ökade under 2020, motsvarande 4,1 procent. Digitala böcker ökade med 22,7 procent.[1]

Fysisk bokhandel minskade sin försäljning med 19,1 procent eller 232 miljoner kronor. Internetbokhandel/bokklubbar ökade sin försäljning med 19,0 procent eller 390 miljoner kronor under samma period. Dagligvaruhandel minskade sin försäljning svagt med 2,4 procent eller 6 miljoner kronor. Kanalen *Digitala abonnemangstjänster* ökade med 25,4 procent.

Sett till den totala försäljningen var det enbart genren *Populär facklitteratur* (samt *Okänd artikel*[2]) som minskade, motsvarande 4,7 procent. Övriga genrer ökade. Mest ökade genrerna *Skönlitteratur, Deckare* och *spänning* och *Utländsk utgivning*. *Skönlitteratur* ökade mest, motsvarande 22,7 procent. *Deckare och spänning* ökade med 16,5 procent och *Utländsk utgivning* med 13,1 procent. Värt att notera är att dessa genrer också ökade under 2019. Minskningen av *Populär facklitteratur* beror huvudsakligen på enskilda titlar som sålde stort under 2019, exempelvis den Augustprisvinnande boken *Ålevangeliet: Berättelsen om världens mest gåtfulla fisk* av Patrik Svensson.

I denna rapport redovisas för andra året statistik över genrer och format inklusive digitala abonnemangstjänsters försäljning. Det är också andra gången de olika försäljningskanalernas försäljning av genrer och format redovisas per försäljningskanal. Se avsnitt *4 Analys* av de olika försäljningskanalerna.

[1] I dessa uträkningar exkluderas kategorierna *Utländsk utgivning* och *Okänd artikel* eftersom de innehåller en blandning av digitala och tryckta format. Fysiska ljudböcker räknas här som ett digitalt format. Detta gäller för alla kommande uträkningar av summeringar av tryckta respektive digitala böcker i denna rapport.

[2] *Okänd artikel* avser försäljning av artiklar som inte har ett isbn registrerat i Bokinfos databas. Det har tidigare gjorts insatser att exempelvis samköra Bokinfos databas med Kungliga Bibliotekets databaser för att identifiera dessa titlar. Det pågår också löpande insatser för att denna kategori ska vara så liten som möjligt. Hur kategorin förändrats lämnas löpande okommenterad i denna rapport.

Den största procentuella ökningen bland formaten under 2020 är *Digitala ljudböcker* som ökade med 32,2 procent, följt av *Utländsk utgivning* och *Övriga format* som ökade med 13,1 respektive 7,2 procent. Även *Inbundet* ökade starkt med 7,0 procent medan *Pocket* minskade med 13,5 procent. *Fysiska ljudböcker* fortsätter att fasas ut som format och minskade sin försäljning med 42,8 procent. Minskningen av pocketböcker kommer att kommenteras mer ingående i rapporten men beror sannolikt på minskat resande och ökad konkurrens från backlistkonsumtion i *Digitala abonnemangstjänster*.

I digitala abonnemangstjänster ökade *Digitala ljudböcker* med 32,7 procent medan *E-böcker* något överraskande minskade med 14,7 procent. Det ska dock noteras att *Utländsk utgivning* inom *Digitala abonnemangstjänster* ökade med 49,3 procent och att detta format inrymmer både ljudböcker och e-böcker. Sett till den totala försäljningen (det vill säga med internetbokhandelns försäljning inräknad) ökade *Digital ljudbok* med 32,2 procent medan formatet *E-bok* minskade med 10,4 procent.

1 A. Försäljning 2019 och 2020 uppdelad per kanal

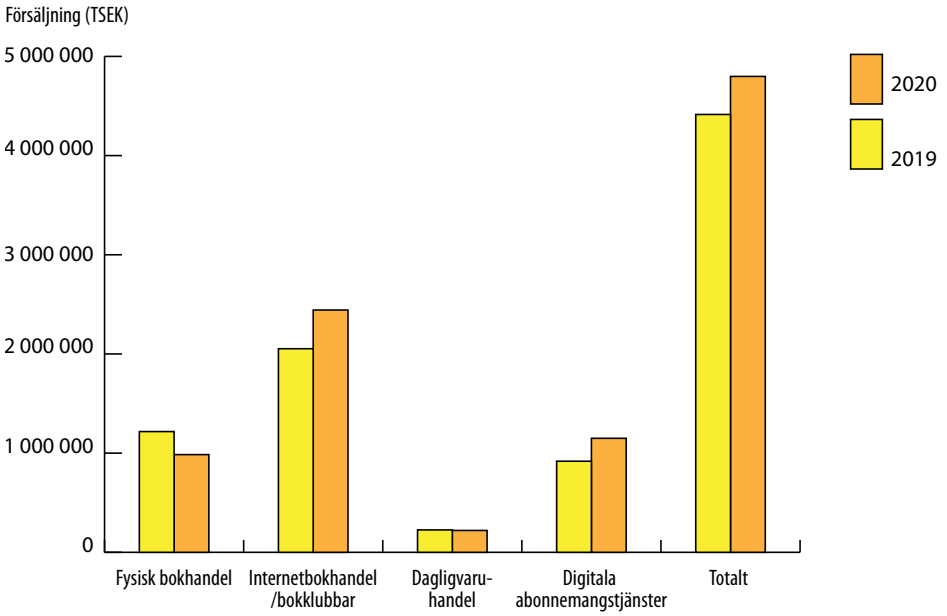

Kanal	*2019*	*2020*	*Förändring*
Fysisk bokhandel	1 217 453	985 201	-19,1%
Internetbokhandel/bokklubbar	2 052 639	2 442 933	+19,0%
Dagligvaruhandel	226 060	220 547	-2,4%
Digitala abonnemangstjänster	918 475	1 149 483	+25,2%
Total	**4 414 628**	**4 798 164**	**+8,7%**

DIAGRAM 1 A OCH TABELL 1 A: *Försäljning (i TSEK) i olika kanaler under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

1 B. Försäljning 2019 och 2020 uppdelad per genre

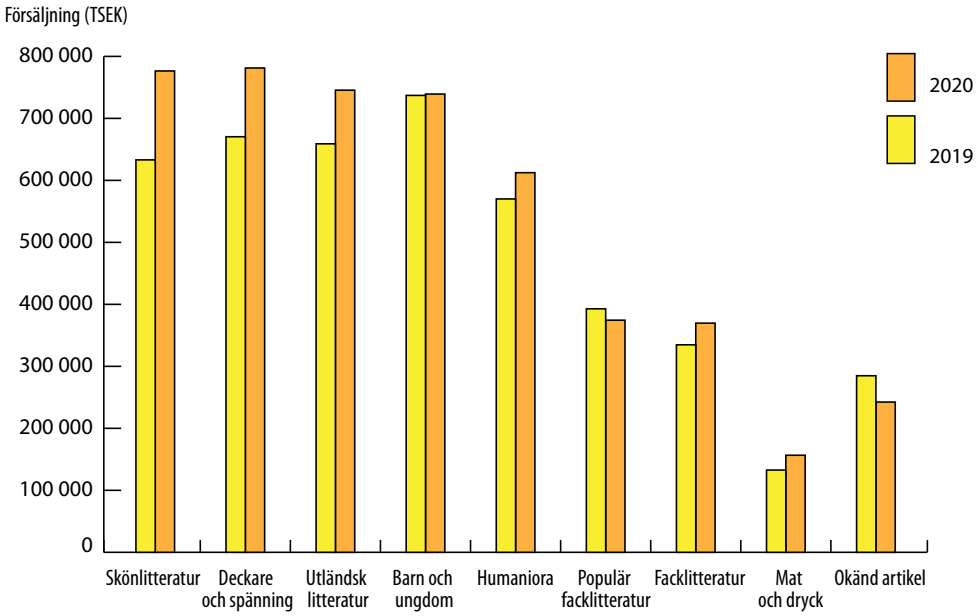

Genre	*2019*	*2020*	*Förändring*
Skönlitteratur	633 072	776 510	+22,7%
Deckare och spänning	670 393	781 310	+16,5%
Utländsk litteratur	658 982	745 504	+13,1%
Barn och ungdom	737 060	739 278	+0,3%
Humaniora	570 049	612 432	+7,4%
Populär facklitteratur	392 801	374 463	-4,7%
Facklitteratur	334 732	369 686	+10,4%
Mat och dryck	132 694	156 599	+18,0%
Okänd artikel	284 845	242 381	-14,9%
Totalt	**4 414 628**	**4 798 164**	**+8,7%**

DIAGRAM 1 B OCH TABELL 1 B: *Försäljning (i TSEK) av olika genrer under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

1 C. Försäljning 2019 och 2020 uppdelad per format

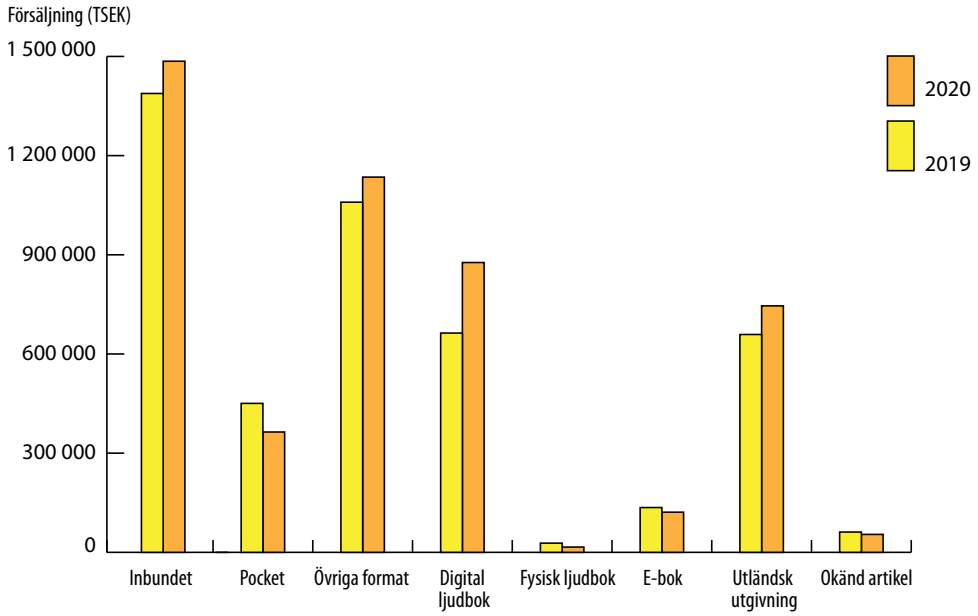

Format	*2019*	*2020*	*Förändring*
Inbundet	1 387 971	1 485 452	+7,0%
Pocket	420 550	363 981	-13,5%
Övriga format	1 059 107	1 135 002	+7,2%
Digital ljudbok	663 268	876 636	+32,2%
Fysisk ljudbok	27 851	15 925	-42,8%
E-bok	135 526	121 430	-10,4%
Utländsk utgivning	658 982	745 504	+13,1%
Okänd artikel	61 373	54 232	-11,6%
Totalt	**4 414 628**	**4 798 164**	**+8,7%**
Tryckta böcker	***2 867 628***	***2 984 435***	***+4,1%***
Digitala böcker	***826 645***	***1 013 991***	***+22,7%***

DIAGRAM 1 C OCH TABELL 1 C: *Försäljning (i TSEK) av olika format under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

2. Bokförsäljning i antal exemplar under 2019 och 2020

Total ökning med 21,5 procent räknat i antal exemplar

Den totala försäljningen räknat i antal sålda exemplar ökade med 21,5 procent under 2020, att jämföra med en ökning med 8,7 procent i kronor.

Fysisk bokhandel sålde 22,0 procent färre böcker än under 2019, medan *Internetbokhandel/bokklubbar* ökade sin försäljning med 19,0 procent. Den klart minsta kanalen *Dagligvaruhandel* minskade med 4,5 procent. *Digitala abonnemangstjänster* ökade med 44,4 procent i antalet lyssningar/läsningar, vilket kan jämföras mot ökningen i kronor motsvarande 25,2 procent. Ökningen på 44,4 procent innebär 11 miljoner fler lyssningar/läsningar än föregående år, till totalt knappt 36 miljoner. Under 2020 stod digitala abonnemangstjänster för 57 procent av all volym, att jämföra med 24 procent av totala intäkter. Detta förklaras av att de digitala formaten i denna kanal har en betydligt lägre snittintäkt än tryckta format.

De digitala abonnemangstjänsternas volymförsäljning har betydande skillnader mot den volym som säljs i traditionella försäljningskanaler. Istället för att köpa och äga ett exemplar av en bok köps istället rättigheten till att läsa eller lyssna på ett obegränsat antal böcker i digitalt format under en viss tid. Volymen i *Digitala abonnemangstjänster* räknas ut efter faktisk konsumtion medan försäljningen i traditionella försäljningskanaler räknas per antal sålda exemplar. Dessa exemplar kan ha lästs flera eller ingen gång.

Att ökningen i volym är större än ökningen i kronor hos digitala abonnemangstjänster medför naturligtvis att intäkten per konsumerad bok hos dessa kanaler minskar. Snittintäkten per konsumerad bok i digitala abonnemangstjänster är betydligt lägre än för alla andra format. Att snittintäkterna per konsumerad digital bok minskar är viktigt att uppmärksamma eftersom det till exempel kan påverka författares snittersättningar per konsumerad bok negativt.

Barn och ungdomsböcker och utländsk utgivning ökade allra mest

Samtliga kategorier utom *Populär facklitteratur*, som minskade svagt med 3,6 procent, visade en ökad försäljning i volym. Genren *Utländsk utgivning* ökade sin försäljning starkt i antal sålda exemplar med 26,8 procent. *Skönlitteratur* ökade med 24,4 procent och *Deckare och spänning* med 7,7 procent. Den genre som ökade procentuellt mest sett till antal sålda exemplar under 2020 var *Barn och ungdom*. Denna kategori ökade med 29,3 procent eller 2 871 000 exemplar. Intervjuade i denna rapport lyfter att tänkbara förklaringar till denna uppgång är att digitala abonnemangstjänster har ökat sin frontning av barnböcker och att dessa tjänster i högre grad använts som barnvakt när föräldrar arbetat hemma med närvarande barn.

Genrer består vanligen av flera olika varugrupper. För att se hur försäljningen sett ut för respektive varugrupper redovisas försäljningen också på varugruppsnivå. Denna sammanställning finns tillgänglig längst bak i *Appendix*.

Formatet *Digital ljudbok* ökade motsvarande 41,5 procent och *E-bok* med 12,1 procent. *Utländsk utgivning* ökade med 26,8 procent. Alla format utom *Fysisk ljudbok* och *Pocket* ökade sin försäljning i volym. En tänkbar förklaring till varför *Pocket* minskar är att detta billighetsformat eventuellt möter hårdare konkurrens av det ännu billigare digitala formaten i abonnemangsform än andra format, samt att de i högre utsträckning än andra säljs vid tågstationer och flygplatser för att ha med sig vid resor. De har därför drabbats särskilt hårt av pandemin.

2 A. Sålda volymer 2019 och 2020 uppdelad per kanal

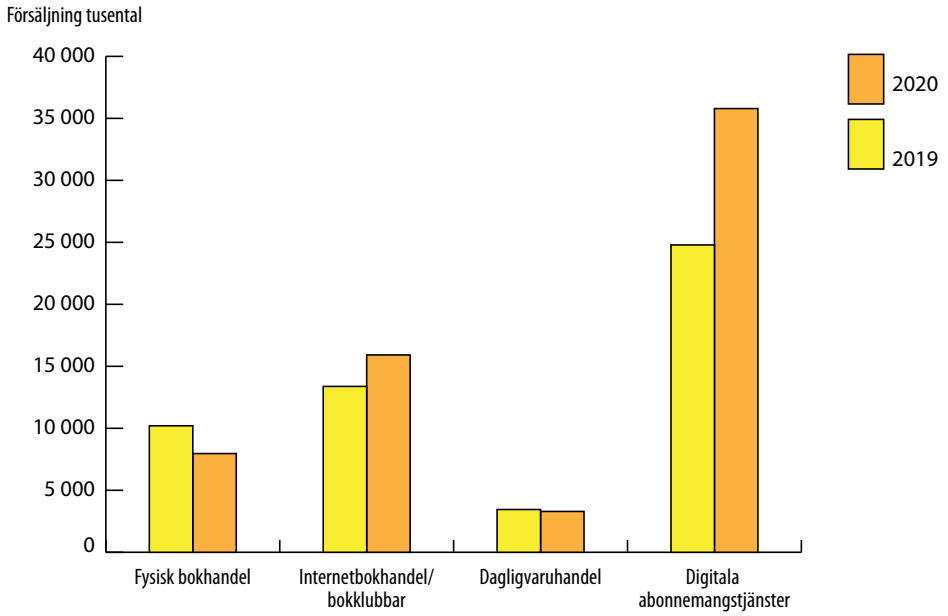

Kanal	*2019*	*2020*	*Förändring*
Fysisk bokhandel	10 204	7 964	-22,0%
Internetbokhandel/bokklubbar	13 380	15 918	+19,0%
Dagligvaruhandel	3 450	3 294	-4,5%
Digitala abonnemangstjänster	24 790	35 791	+44,4%
Total	**51 824**	**62 968**	**+21,5%**

DIAGRAM 1 A OCH TABELL 1 A: *Antal sålda böcker (i tusental) i olika kanaler under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

2 B. Sålda volymer 2019 och 2020 uppdelad per genre

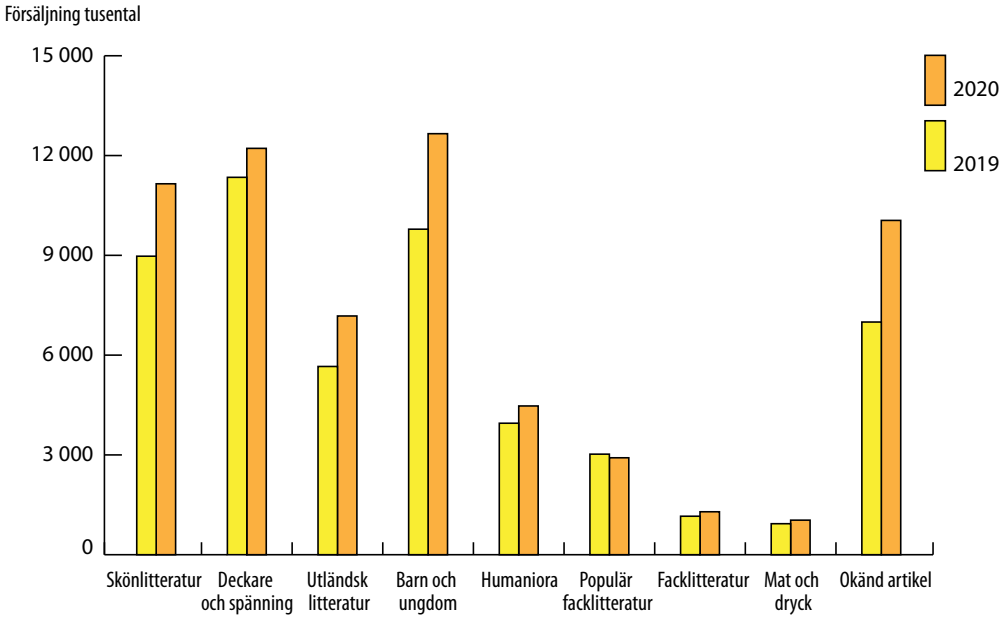

Genre	*2019*	*2020*	*Förändring*
Skönlitteratur	8 974	11 151	+24,3%
Deckare och spänning	11 345	12 216	+7,7%
Utländsk litteratur	5 659	7 177	+26,8%
Barn och ungdom	9 786	12 657	+29,3%
Humaniora	3 953	4 472	+13,1%
Populär facklitteratur	3 023	2 914	-3,6%
Facklitteratur	1 157	1 291	+11,6%
Mat och dryck	932	1 039	+11,4%
Okänd artikel	6 995	10 050	+43,7%
Totalt	**51 824**	**62 968**	**+21,5%**

DIAGRAM 2 B OCH TABELL 2 B: *Antal sålda böcker (i tusental) i olika genrer under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

2 C. Sålda volymer 2019 och 2020 uppdelad per format

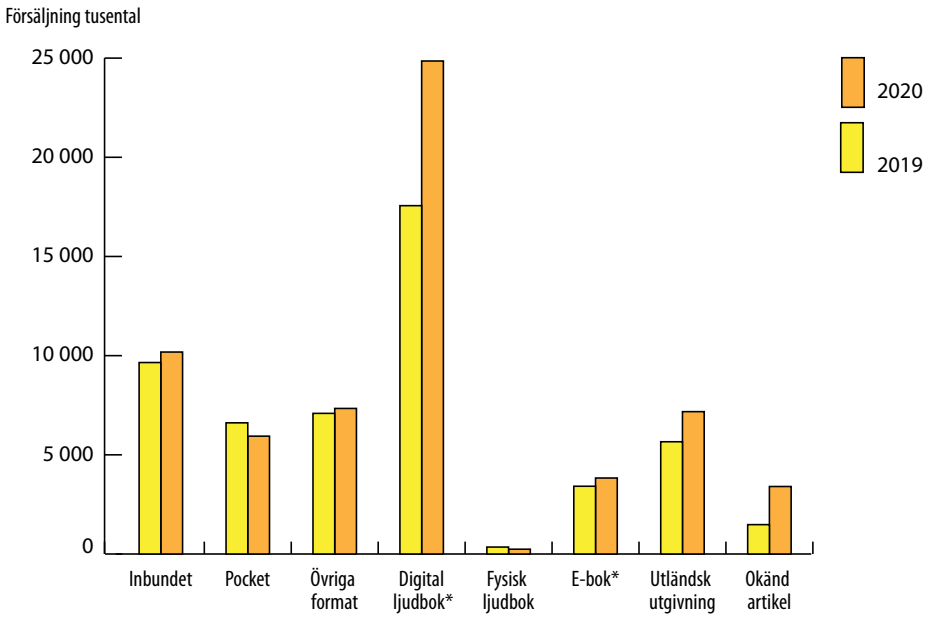

Format	*2019*	*2020*	*Förändring*
Inbundet	9 653	10 182	+5,5%
Pocket	6 613	5 941	-10,2%
Övriga format	7 090	7 339	+3,5%
Digital ljudbok	17 561	24 854	+41,5%
Fysisk ljudbok	350	242	-31,0%
E-bok	3 416	3 831	+12,1%
Utländsk utgivning	5 659	7 177	+26,8%
Okänd artikel	1 481	3 403	+129,8%
Totalt	**51 824**	**62 968**	**+21,5%**
Tryckta böcker	***23 356***	***23 462***	***+0,5%***
Digitala böcker	***21 327***	***28 927***	***+35,6%***

DIAGRAM 2 C OCH TABELL 2 C: *Antal sålda böcker (i tusental) i olika format under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

3. Fördjupning

3 A. Barn- och ungdomslitteratur

Svag intäktsökning trots stor ökning i volym

Barn- och ungdomsböcker har haft en anmärkningsvärd ökning i volym under 2020, utan nämnvärt ökade försäljningsintäkter. Försäljningen av barn- och ungdomsböcker ökade svagt med 0,3 procent räknat i kronor samtidigt som ökning i volym uppgick till 29,3 procent.

Intervjuade till denna rapport har bland annat lyft att barn- och ungdomslitteratur är en kategori som vuxit i många år och där fysisk bokhandel traditionellt varit starka. Att inte barn- och ungdomsböcker vuxit i *Fysisk bokhandel* kan förklaras av att många barnböcker köps som presenter, inte minst av far- och morföräldrar, det vill säga personer som ofta är i riskgrupp och socialt distanserat sig mer än andra grupper .

Räknat i volym ökade försäljningen av *Okänd åldersgrupp* och *Barn 3–6* år mest, motsvarande 41,0 procent vardera. Räknat i kronor minskade dock *Okänd åldersgrupp* med 19,3 procent och *Barn 3–6 år* med 0,1 procent. Även åldersgruppen *Barn 6–9* år ökade starkt i volym motsvarande 33,7 procent men ökade enbart 3,7 procent räknat i kronor.

Förklaringen till att barn- och ungdomsböcker ökade så starkt i volym men inte i kronor beror på att volymen av barn- och ungdomsböcker nära fördubblats under 2020 i kanalen *Digitala abonnemangstjänster*. Däremot – och till synes överraskande – har intäkterna av barn- och ungdomsböcker i denna kanal minskat med 20,6 procent i denna försäljningskanal. Den mest troliga förklaringen till denna utveckling är att abonnemangstjänster ändrat sin ersättningsmodell för att återspegla lyssnad tid och inte antal exemplar, vilket inneburit att intäkterna till dessa böcker minskat trots att deras konsumtion i volym kraftigt har ökat. Detta beror i sin tur på att barnböcker vanligen är mycket kortare än andra böcker.

Under avsnitt 4 redovisas hur försäljningen av olika genrer sett ut i olika kanaler. I *Fysisk bokhandel* har barn- och ungdomsböcker minskat med 18,4 procent, i *Internetbokhandel/bokklubbar* har den ökat med 23,9 procent, i *Dagligvaruhandeln* har den ökat med 2,4 procent och i *Digitala abonnemangstjänster* har den som nämnts minskat med 20,6 procent.

3 A.1. Försäljning av barn- och ungdomsböcker under helåret 2019 och 2020 uppdelad per ålderskategori

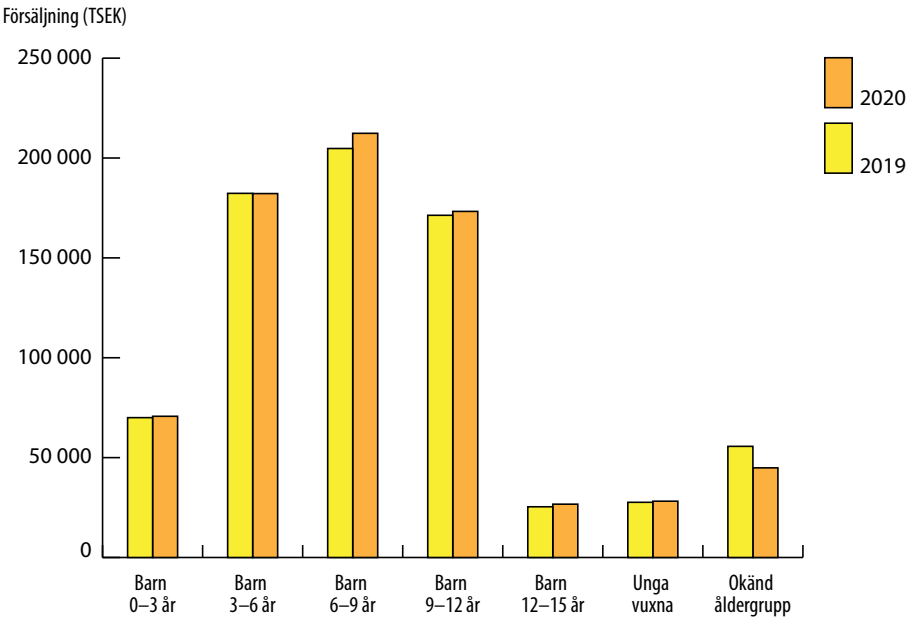

Ålderskategori	*2019*	*2020*	*Förändring*
Barn 0–3 år	70 012	71 696	+2,4%
Barn 3–6 år	182 303	182 194	-0,1%
Barn 6–9 år	204 763	212 360	+3,7%
Barn 9–12 år	171 319	173 271	+1,1%
Barn 12–15 år	25 391	26 695	+5,1%
Unga vuxna	27 629	28 184	+2,0%
Okänd åldersgrupp	55 643	44 878	-19,3%
Totalt	**737 060**	**739 278**	**+0,3%**

DIAGRAM 3 A.1. OCH TABELL 3 A.1.: *Försäljning (i TSEK) av barn- och ungdomslitteratur specificerat på ålderskategori under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

3 A.2. Sålda volymer 2019 och 2020 av barn- och ungdomsböcker uppdelad per ålderskategori

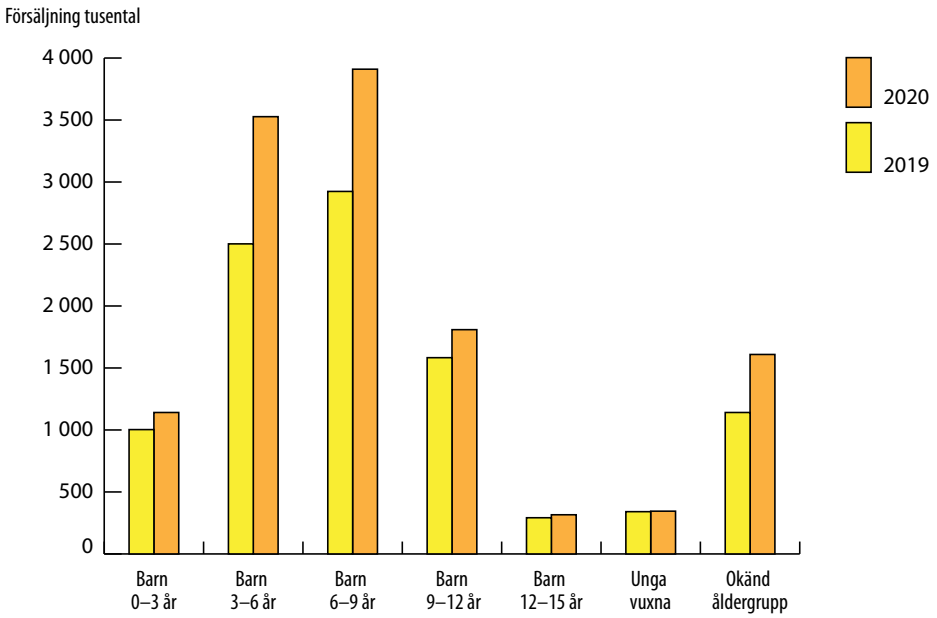

Ålderskategori	*2019*	*2020*	*Förändring*
Barn 0–3 år	1 003	1 141	+13,7%
Barn 3–6 år	2 501	3 527	+41,0%
Barn 6–9 år	2 924	3 910	+33,7%
Barn 9–12 år	1 583	1 809	+14,3%
Barn 12–15 år	292	316	+8,4%
Unga vuxna	341	345	+1,2%
Okänd åldersgrupp	1 141	1 609	+41,0%
Totalt	**9 786**	**12 657**	**+29,3%**

DIAGRAM 3 A.2. OCH TABELL 3 A.2.: *Antal sålda böcker (i tusental) i olika kategorier inom barn- och ungdomslitteraturen under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019..*

3 B. Julhandeln

Starkt minskande julhandel i fysisk butiksmiljö och starkt ökande i internetbokhandeln

För framför allt *Fysisk bokhandel* är julhandeln en mycket viktig försäljningsperiod under året. I avsnitt *4 Analys av de olika försäljningskanalerna* framgår detta tydligt då man jämför december månads försäljning mellan de respektive försäljningskanalerna.

De tre försäljningskanalerna *Fysisk bokhandel, Internetbokhandel/bokklubbar* och *Dagligvaruhandel* minskade sammantaget sin försäljning under julhandeln med 4,0 procent eller 16 miljoner kronor. Om försäljningen från *Digitala abonnemangstjänster* hade inräknats hade den totala julhandeln sannolikt ökat marginellt eftersom digitala abonnemangstjänster i genomsnitt ökade sina intäkter med drygt 19 miljoner kronor per månad.

Med julhandel avses i rapporten all försäljning mellan den 3 december och den 24 december. Eftersom digitala abonnemangstjänster för närvarande enbart lämnar försäljningsdata kvartalsvis utelämnas deras försäljning från statistiken över julhandeln.

Mest minskade försäljningen under julhandeln i kanalen *Fysisk bokhandel*, där den gick ned med 31,1 procent eller 69 miljoner kronor. I kanalen *Dagligvaruhandel* minskade julhandeln av böcker med 4,2 procent eller 1 miljon kronor. *Internetbokhandel/bokklubbar* ökade istället mycket starkt med 33,1 procent eller 53 miljoner kronor.

Genremässigt ökade *Mat och dryck* procentuellt mest under julhandeln, motsvarande 18,0 procent. Det förefaller troligt att denna utveckling också har att göra med pandemin då människor i mycket högre grad lagar mat hemma än går på restaurang. De genrer som minskade mest var *Populär facklitteratur* och *Humaniora*, vilka minskade med 8,5 procent respektive 8,3 procent.

3 B.1. Försäljning under julhandeln 2019 och 2020 per kanal

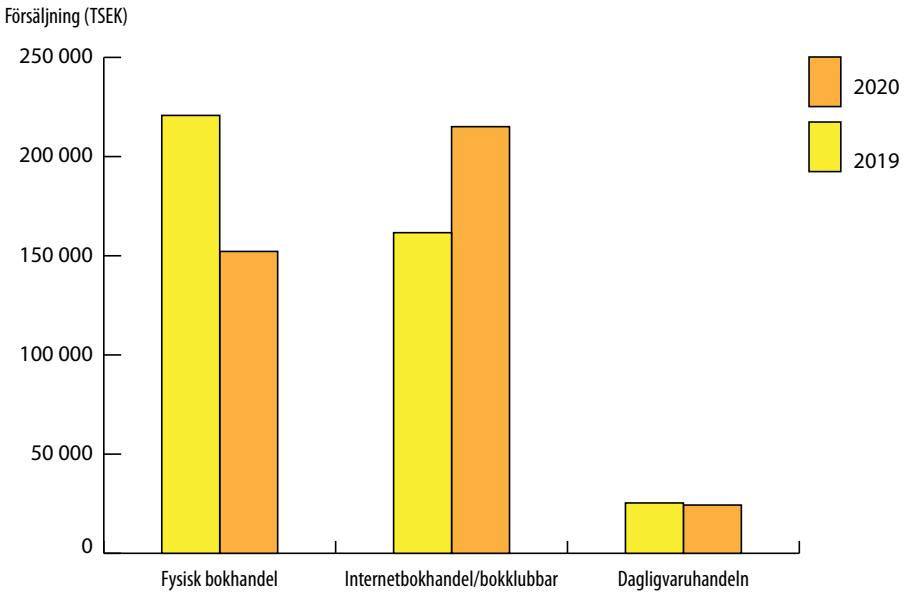

Kanal	*Julhandel 2019*	*Julhandel 2020*	*Förändring*
Fysisk bokhandel	220 752	152 185	-31,1%
Internetbokhandel/bokklubbar	161 640	215 079	+33,1%
Dagligvaruhandel	25 386	24 323	-4,2%
Totalt	**407 777**	**391 587**	**-4,0%**

DIAGRAM 3 B.1. OCH TABELL 3 B.1.: *Försäljning (i TSEK) i olika kanaler under julhandeln 2020 (3 december–24 december) jämfört med julhandeln 2019 (3 december–24 december).*

Observera att försäljningen under julhandeln inte inkluderar i digitala abonnemangstjänster, eftersom dessa aktörer för närvarande enbart lämnar försäljningsstatistik per kvartal.

3 B.2. Försäljning under julhandeln 2019 och 2020 per genrer

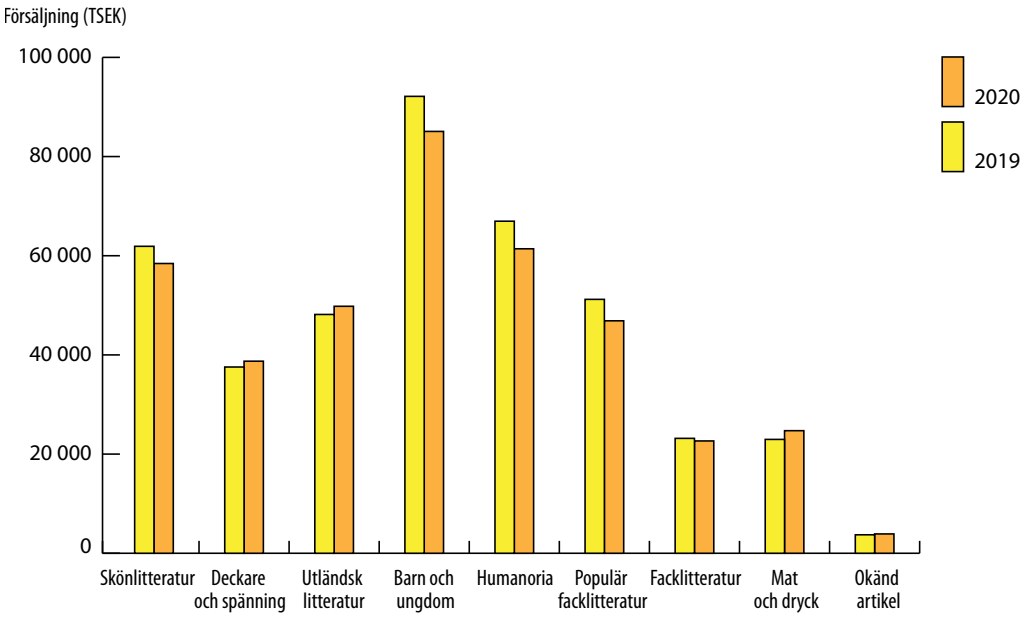

Genre	*Julhandel 2019*	*Julhandel 2020*	*Förändring*
Skönlitteratur	61 899	58 434	-5,6%
Deckare och spänning	37 559	38 732	+3,1%
Utländsk litteratur	48 157	49 806	+3,4%
Barn och ungdom	92 139	85 069	-7,7%
Humaniora	66 964	61 401	-8,3%
Populär facklitteratur	51 203	46 876	-8,5%
Facklitteratur	23 171	22 651	-2,2%
Mat och dryck	22 961	24 719	+7,7%
Okänd artikel	3 726	3 899	+4,6%
Totalt	**407 777**	**391 587**	**-4,0%**

DIAGRAM 3 B.2. OCH TABELL 3 B.2.: *Försäljning (i TSEK) av olika genrer under julhandeln 2020 (3 december–24 december) jämfört med julhandeln 2019 (3 december–24 december).*

Observera att försäljningen under julhandeln inte inkluderar i digitala abonnemangstjänster, eftersom dessa aktörer för närvarande enbart lämnar försäljningsstatistik per kvartal.

3 B.3. Försäljning av barn- och ungdomsböcker under julhandeln 2019 och 2020 per ålderskategori

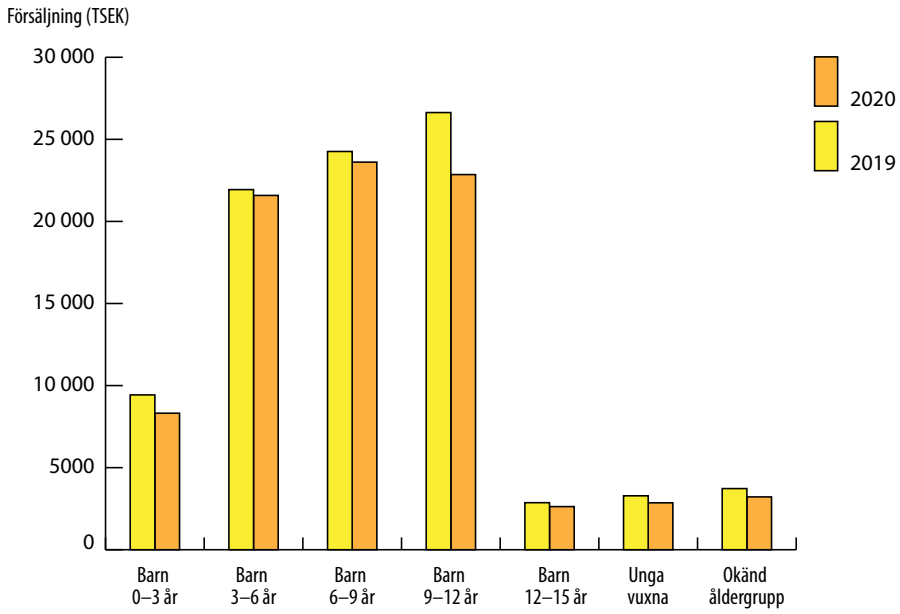

Ålderskategori	*Julhandel 2019*	*Julhandel 2020*	*Förändring*
Barn 0–3 år	9 432	8 316	-11,8%
Barn 3–6 år	21 938	21 584	-1,6%
Barn 6–9 år	24 261	23 612	-2,7%
Barn 9–12 år	26 632	22 854	-14,2%
Barn 12–15 år	2 866	2 627	-8,3%
Unga vuxna	3 285	2 858	-13,0%
Okänd åldersgrupp	3 725	3 218	-13,6%
Totalt	**92 139**	**85 069**	**-7,7%**

DIAGRAM 3 B.3. OCH TABELL 3 B.3.: *Försäljning (i TSEK) av barn- och ungdomslitteratur specificerat på ålderskategori under julhandeln 2020 (3 december–24 december) jämfört med julhandeln 2019 (3 december–24 december).*

Observera att försäljningen under julhandeln inte inkluderar i digitala abonnemangstjänster, eftersom dessa aktörer för närvarande enbart lämnar försäljningsstatistik per kvartal.

3 B.4. Försäljning under julhandeln 2019 och 2020 per format

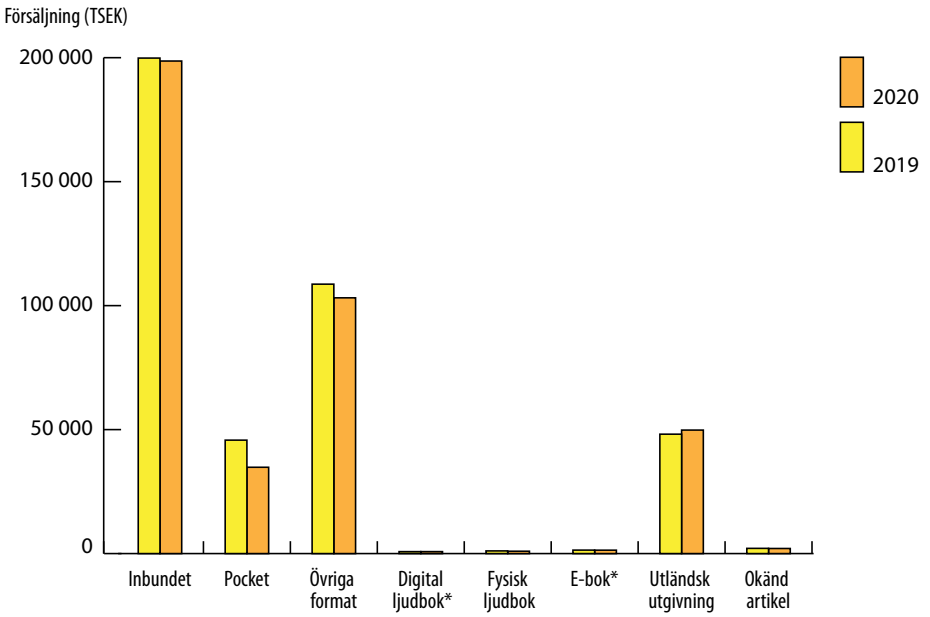

Format	*Julhandel 2019*	*Julhandel 2020*	*Förändring*
Inbundet	199 841	198 648	-0,6%
Pocket	45 752	34 811	-23,9%
Övriga format	108 661	103 149	-5,1%
Digital ljudbok*	786	794	+1,0%
Fysisk ljudbok	1 079	952	-11,8%
E-bok*	1 399	1 373	-1,9%
Utländsk utgivning	48 157	49 806	+3,4%
Okänd artikel	2 102	2 054	-2,3%
Totalt	**407 777**	**391 587**	**-4,0%**

DIAGRAM 3 B.4. OCH TABELL 3 B.4.: *Försäljning (i TSEK) uppdelat på format under julhandeln 2020 (3 december–24 december) jämfört med julhandeln 2019 (3 december–24 december).*

* Denna försäljning av strömmade och nedladdningsbara böcker (digitala ljudböcker och e-böcker) omfattar inte digitala abonnemangstjänsters försäljning.

3 C. Snittprisernas utveckling

Det genomsnittliga priset per såld bok minskade med 10,5 procent under 2020 jämfört med 2019. År 2020 var det avrundade snittpriset på alla sålda böcker (även inräknat lyssningar/läsningar i *Digitala abonnemangstjänster*) 76 kronor, att jämföra med snittpriset 85 kronor på alla sålda böcker 2019.

För fysisk bokhandel ökade snittpriset med 3,7 procent, troligtvis drivet av en formatförskjutning från pocket till inbundet. För nätbokhandeln var snittpriset i stort sett oförändrad, medan snittpriset i *Digitala abonnemangstjänster* sjönk från 37 till 32 kronor, en minskning motsvande 13,5 procent.

Det som i rapporten rapporteras som snittpriser har beräknats genom att för respektive kategori beräkna kvoten av försäljning räknat i kronor och försäljning av antal exemplar, d v s genomsnittligt pris per sålt exemplar. Förändringar i dessa priser kan alltså genomgående antingen bero på att priser de facto höjts eller sänkts alternativt att konsumenter köpt relativt fler eller färre av böcker av en billigare sort inom den kategorin.

För försäljningen av ljudböcker och e-böcker i digitala abonnemangstjänster är det mer rättvisande att tala om snittintäkter istället för snittpriser, eftersom kunderna betalar ett fast pris för fri tillgång av böcker under en begränsad period. När konsumtionen ökar mer i försäljningskronor än i volym minskar snittintäkten och vice versa.

Mellan 2018 och 2019 ökade snittintäkterna i *Digitala abonnemangstjänster* från 33 till 37 kronor, framför allt som en följd av att den digitala bokmomsen sänktes samtidigt som aktörerna behöll samma priser. Under 2020 minskade snittintäkten i denna kanal alltså till en ännu lägre nivå än för 2018.

Den största minskningen av snittpris hade *E-bok*. Där minskade genomsnittspriset från 40 kronor till 35 kronor, vilket motsvarar en minskning med 20,1 procent. Det genomsnittliga priset på *Utländsk utgivning* minskade från 116 till 104 kronor, motsvarande 10,8 procent. Detta format innehåller både tryckta och digitala format och en tänkbar förklaring är att en större andel av denna kategori utgörs av digitala böcker.

Det genomsnittliga priset på tryckta böcker ökade svagt för *Inbundet* och *Övriga format*, men inte för *Pocket*. *Inbundna böcker* ökade från 144 till 146 kronor, motsvarande 1,5 procent. Formatet *Övriga* format ökade från 145 till 149 kronor, motsvarande 3,5 procent. *Pocket* minskade från 64 till 61 kronor, vilket motsvarar 3,7 procent, troligtvis för att volym flyttades från *Fysisk bokhandel* till *Internetbokhandel/Bokklubbar* där priserna är lägre.

3 C. Snittpriser under 2019 och 2020 per format

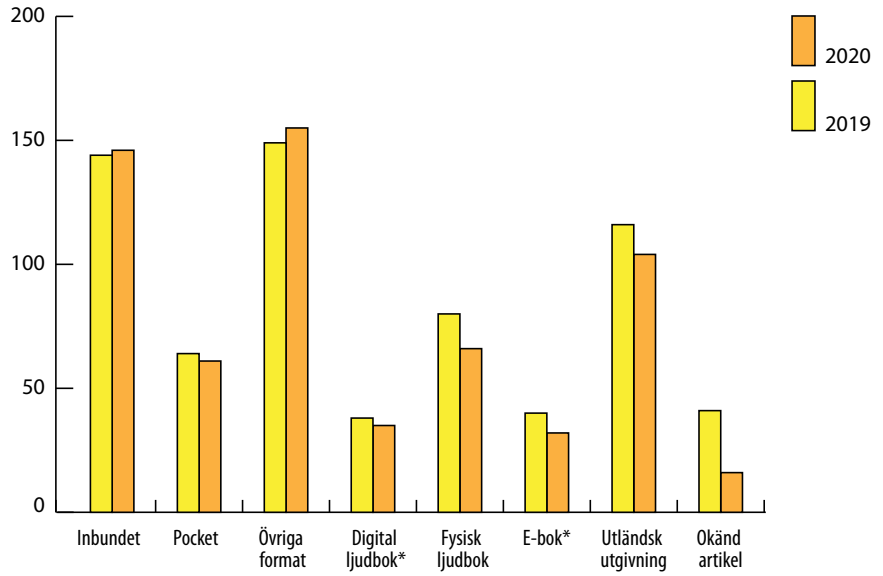

Format	*2019*	*2020*	*Förändring*
Inbundet	144	146	+1,5%
Pocket	64	61	-3,7%
Övriga format	149	155	+3,5%
Digital ljudbok	38	35	-6,6%
Fysisk ljudbok	80	66	-17,3%
E-bok	40	32	-20,1%
Utländsk utgivning	116	104	-10,8%
Okänd artikel	41	16	-61,5%
Totalt	**85**	**76**	**-10,5%**

DIAGRAM 3 C.1. OCH TABELL 3 C.1.: *Snittpriser för olika format under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

4. Analys av de olika försäljningskanalerna

Följande avsnitt presenterar de olika försäljningskanalernas separata försäljning uppdelad på genrer och format. I alla försäljningskanaler utom *Digitala abonnemangstjänster* redovisas också hur försäljningen har sett ut månadsvis. (Skälet till att månadsförsäljning inte redovisas för de senare är att de rapporterar sin försäljning kvartalsvis.)

Statistiken visar till exempel att julhandeln är som allra viktigast i *Fysisk bokhandel*. En jämförelse ger också att andelen *Barn- och ungdomslitteratur* är betydelsefull i *Fysisk bokhandel*, även om den under pandemin har varit betydligt större i I*nternetbokhandel/bokklubbar*. Den visar också exempelvis att *Dagligvaruhandeln* säljer en liten andel *Utländsk litteratur*.

Internetbokhandel/bokklubbars försäljningsökningar var störst inom *Mat och dryck*. Denna genre, som är förhållandevis liten, ökade med 49,0 procent. Detta är sannolikt en direkt effekt av pandemin, eftersom restaurangbesök kraftigt minskat och människor i högre grad lagar mat hemma.

Statistiken visar också tydligt hur pandemin påverkade den fysiska bokhandeln under året, med störst tapp under våren och i den viktiga julhandeln och med en återhämtning däremellan.

I intervjumaterialet till denna rapport framhålls att den stora nedgången i *Fysisk bokhandel* i första hand beror på att kunderna hindrats att gå till butik och inte att viljan till göra dessa besök har minskat. Det påtalas också att det finns enormt stora skillnader i hur den fysiska bokhandeln drabbats. Det är främst citylägen i större städer samt butiker i större köpcentra som tappat mycket försäljning. Butiker i mindre orter och bostadsnära lägen har i många fall haft en försäljningsökning.

En närmare titt på månadsförsäljningen i kanalen *Internetbokhandel/bokklubbar* ger indikationer om att den minskade försäljningen i *Fysisk bokhandel* till att börja med inte ersattes av försäljning på nätet. Efter sommaren kom de stora försäljningsökningarna till denna kanal. Julförsäljningen av böcker synes i hög grad flyttats till internet, eftersom den försäljning som tappades i fysisk bokhandel i december kompenserades med ökning i nätbokhandeln.

Statistiken över *Digitala abonnemangstjänster* bekräftar att försäljningskanalen har ett mycket stort fokus på skönlitterära genrer, särskilt *Deckare och spänning*. Ökningen har dock varit procentuellt störst inom *Skönlitteratur* under 2020. Det pågår ett långsiktigt arbete med att identifiera så hög andel som möjligt av kategorin *Okänd artikel*, bland annat genom att samköra statistik av okända isbn i *Bokinfo* med andra datakällor. Arbetet med att förfina statistiken kommer att fortgå. Det ska också noteras att den redovisade försäljningen av fysiska

böcker i kanalen *Digitala abonnemangstjänster* samt den redovisade försäljningen av e-böcker samt digitala ljudböcker inte beror på att några sådana böcker de facto sålts, utan att ett fåtal titlar har registrerats på ett felaktigt format då de anmälts till Bokinfo.

4 A.1. Försäljning 2019 och 2020 i fysisk bokhandel uppdelad per genre

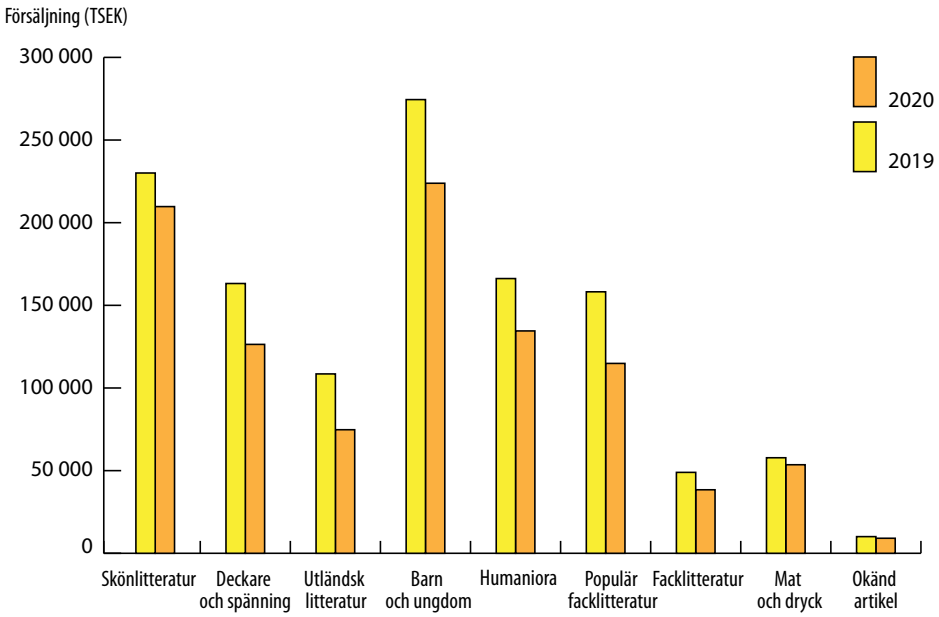

Genre	*2019*	*2020*	*Förändring*
Skönlitteratur	230 057	209 738	-8,8%
Deckare och spänning	163 206	126 373	-22,6%
Utländsk litteratur	108 514	74 752	-31,1%
Barn och ungdom	274 460	223 860	-18,4%
Humaniora	166 199	134 522	-19,1%
Populär facklitteratur	158 185	114 865	-27,4%
Facklitteratur	48 950	38 426	-21,5%
Mat och dryck	57 799	53 568	-7,3%
Okänd artikel	10 085	9 097	-9,8%
Totalt	**1 217 455**	**985 201**	**-19,1%**

DIAGRAM 4 A.1. OCH TABELL 4 A.1.: *Försäljning (i TSEK) av olika genrer under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 i fysisk bokhandel jämfört med samma period 2019.*

4 A.2. Försäljning 2019 och 2020 i fysisk bokhandel uppdelad per format

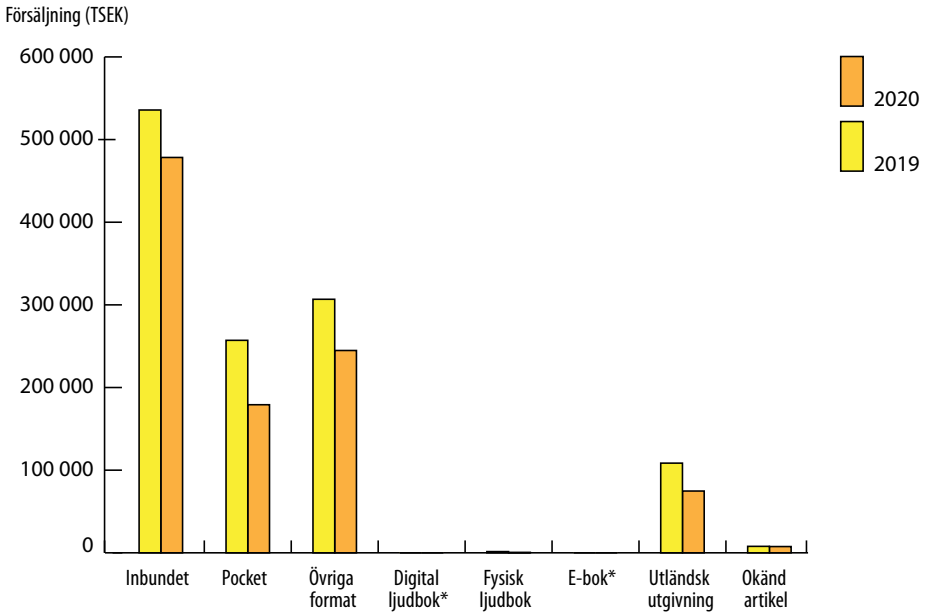

Format	*2019*	*2020*	*Förändring*
Inbundet	535 767	478 351	-10,7%
Pocket	257 097	179 173	-30,3%
Övriga format	306 770	244 805	-20,2%
Digital ljudbok	2	1	-50,0%
Fysisk ljudbok	1 479	545	-63,2%
E-bok	1	1	0,0%
Utländsk utgivning	108 514	74 752	-31,1%
Okänd artikel	7 823	7 573	-3,2%
Totalt	**1 217 453**	**985 201**	**-19,1%**

DIAGRAM 4 A.2. OCH TABELL 4 A.2.: *Försäljning (i TSEK) av olika format i fysisk bokhandel under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

4 A.3. Försäljning 2019 och 2020 i fysisk bokhandel uppdelad per månad

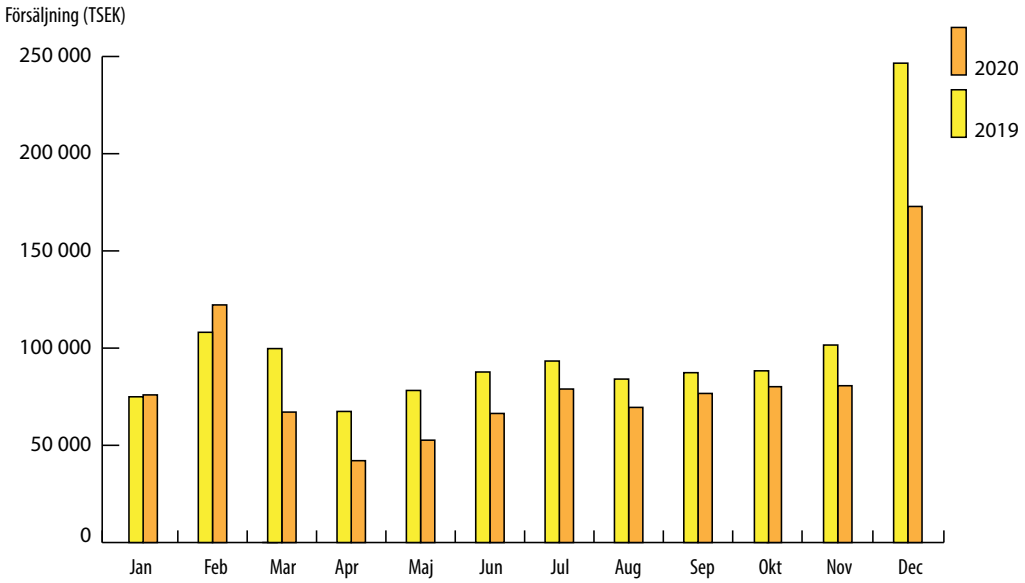

Månad	*2019*	*2020*	*Förändring*
Januari	74 964	75 934	+1,3%
Februari	108 132	122 220	+13,0%
Mars	99 753	67 094	-32,7%
April	67 428	42 102	-37,6%
Maj	78 220	52 649	-32,7%
Juni	87 712	66 388	-24,3%
Juli	93 353	78 954	-15,4%
Augusti	84 067	69 505	-17,3%
September	87 361	76 684	-12,2%
Oktober	88 318	80 155	-9,2%
November	101 583	80 654	-20,6%
December	246 563	172 861	-29,9%
Totalt	**1 217 454**	**985 200**	**-19,1%**

DIAGRAM 4 A.3. OCH TABELL 4 A.3.: *Försäljning (i TSEK) per månad i fysisk bokhandel under 2020 jämfört med 2019.*

4 B.1. Försäljning 2019 och 2020 i internetbokhandel/bokklubbar uppdelad per genre

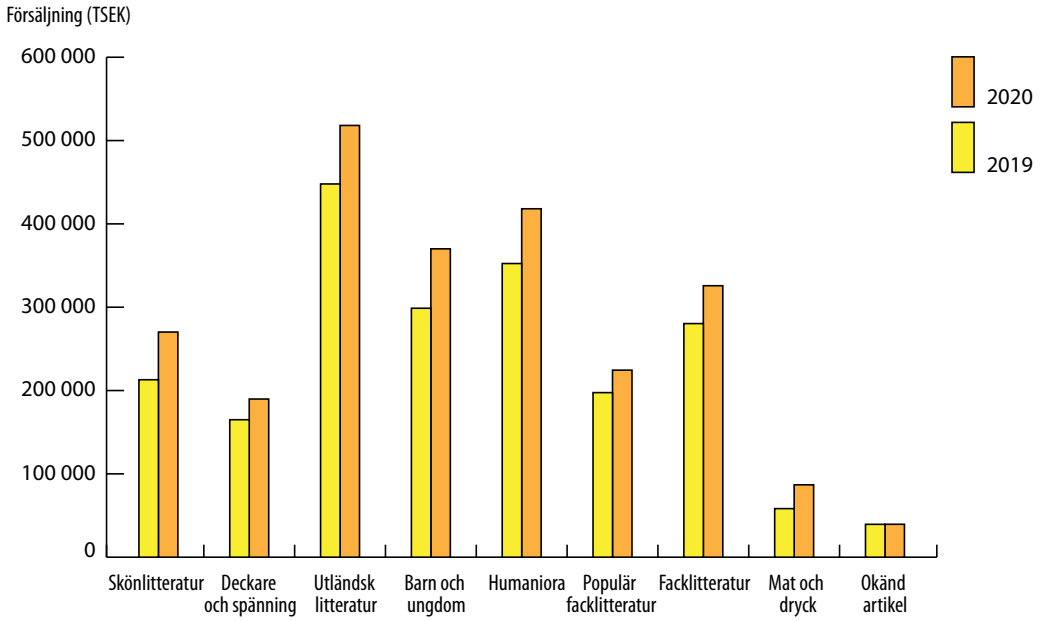

Genre	*2019*	*2020*	*Förändring*
Skönlitteratur	212 963	270 193	+26,9%
Deckare och spänning	164 973	189 808	+15,1%
Utländsk litteratur	447 907	518 128	+15,7%
Barn och ungdom	298 755	370 048	+23,9%
Humaniora	352 437	418 142	+18,6%
Populär facklitteratur	197 509	224 464	+13,6%
Facklitteratur	280 361	325 794	+16,2%
Mat och dryck	58 290	86 844	+49,0%
Okänd artikel	39 444	39 512	+0,2%
Totalt	**2 052 639**	**2 442 933**	**+19,0%**

DIAGRAM 4 B.1. OCH TABELL 4 B.1.: *Försäljning (i TSEK) av olika genrer i internetbokhandel/bokklubbar under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

4 B.2. Försäljning 2019 och 2020 i internetbokhandel/bokklubbar uppdelad per format

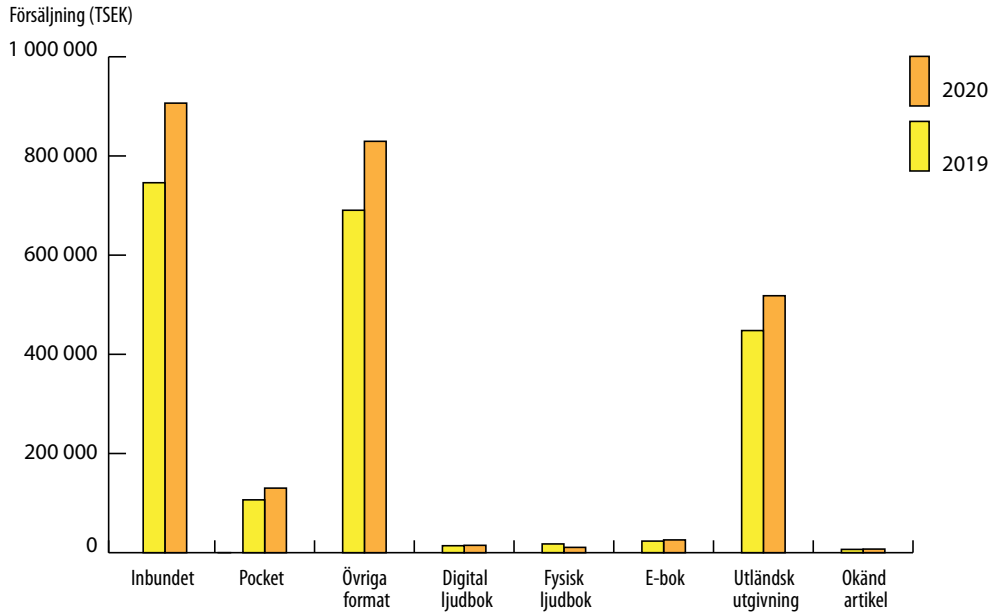

Format	*2019*	*2020*	*Förändring*
Inbundet	746 005	906 523	+21,5%
Pocket	106 545	130 201	+22,2%
Övriga format	690 507	829 521	+20,1%
Digital ljudbok	14 045	14 833	+5,6%
Fysisk ljudbok	17 639	10 697	-39,4%
E-bok	23 362	25 770	+10,3%
Utländsk utgivning	447 907	518 128	+15,7%
Okänd artikel	6 630	7 258	+9,5%
Totalt	**2 052 640**	**2 442 931**	**+19,0%**

DIAGRAM 4 B.2. OCH TABELL 4 B.2.: *Försäljning (i TSEK) av olika format i internetbokhandel/bokklubbar under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

4 B.3. Försäljning 2019 och 2020 i internetbokhandel/bokklubbar uppdelad per månad

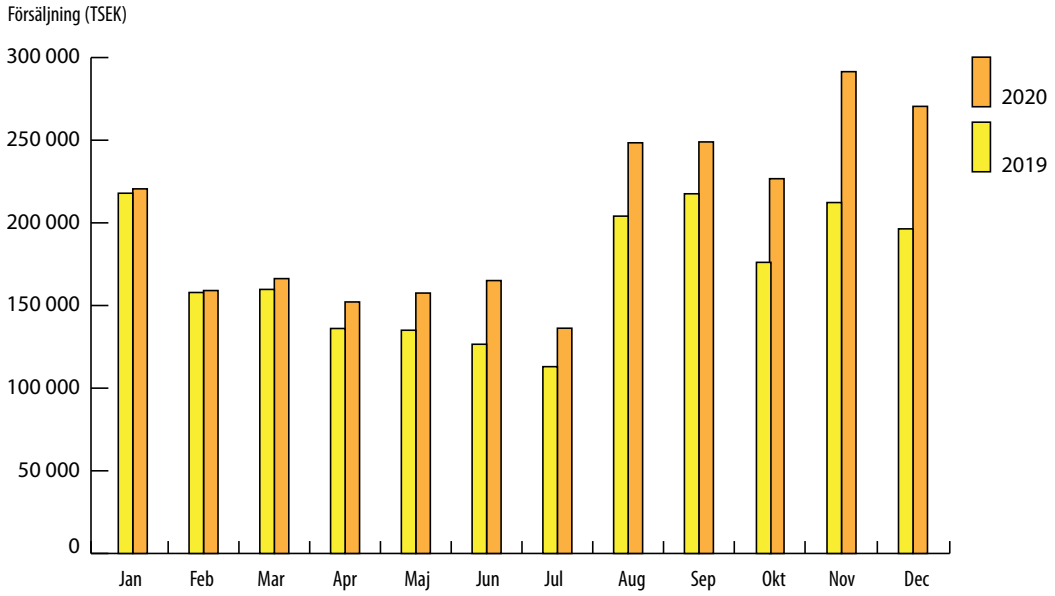

Månad	*2019*	*2020*	*Förändring*
Januari	217 923	220 568	+1,2%
Februari	157 873	159 049	+0,7%
Mars	159 735	166 267	+4,1%
April	136 101	152 154	+11,8%
Maj	135 038	157 529	+16,7%
Juni	126 555	165 084	+30,4%
Juli	113 003	136 259	+20,6%
Augusti	204 068	248 432	+21,7%
September	217 591	248 961	+14,4%
Oktober	176 104	226 708	+28,7%
November	212 281	291 458	+37,3%
December	196 367	270 465	+37,7%
Totalt	**2 052 639**	**2 442 934**	**+19,0%**

DIAGRAM 4 B.3. OCH TABELL 4 B.3.: *Försäljning (i TSEK) per månad i internetbokhandel/bokklubbar under 2020 jämfört med 2019.*

4 C.1. Försäljning 2019 och 2020 i dagligvaruhandel uppdelad per genre

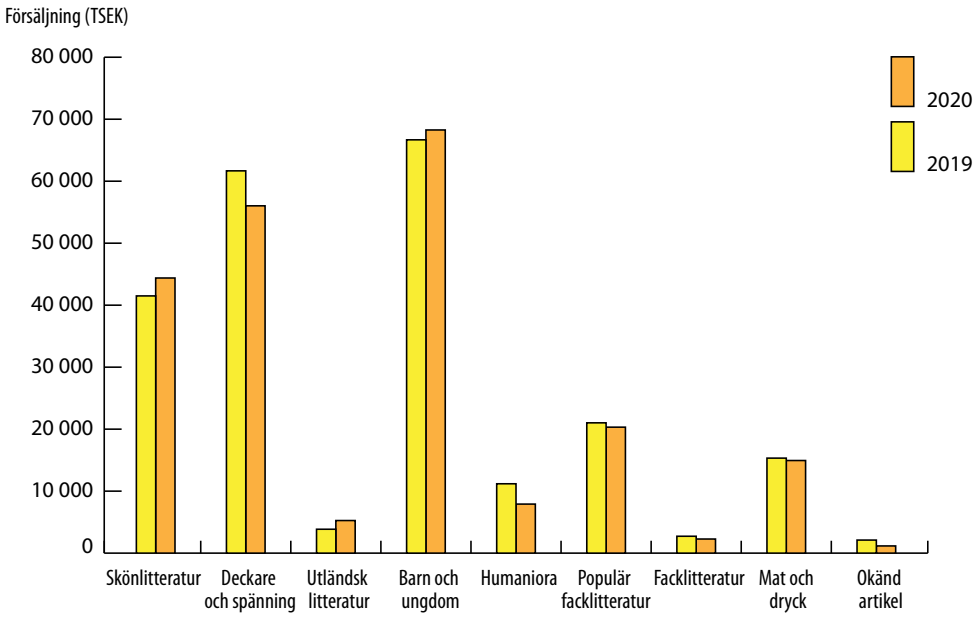

Genre	*2019*	*2020*	*Förändring*
Skönlitteratur	41 495	44 385	+7,0%
Deckare och spänning	61 670	56 027	-9,2%
Utländsk litteratur	3 855	5 259	+36,4%
Barn och ungdom	66 674	68 264	+2,4%
Humaniora	11 189	7 912	-29,3%
Populär facklitteratur	21 019	20 322	-3,3%
Facklitteratur	2 724	2 276	-16,4%
Mat och dryck	15 327	14 941	-2,5%
Okänd artikel	2 107	1 161	-44,9%
Totalt	**226 060**	**220 547**	**-2,4%**

DIAGRAM 4 C.1. OCH TABELL 4 C.1.: *Försäljning (i TSEK) av olika genrer i dagligvaruhandel under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

4 C.2. Försäljning 2019 och 2020 i dagligvaruhandel uppdelad per format

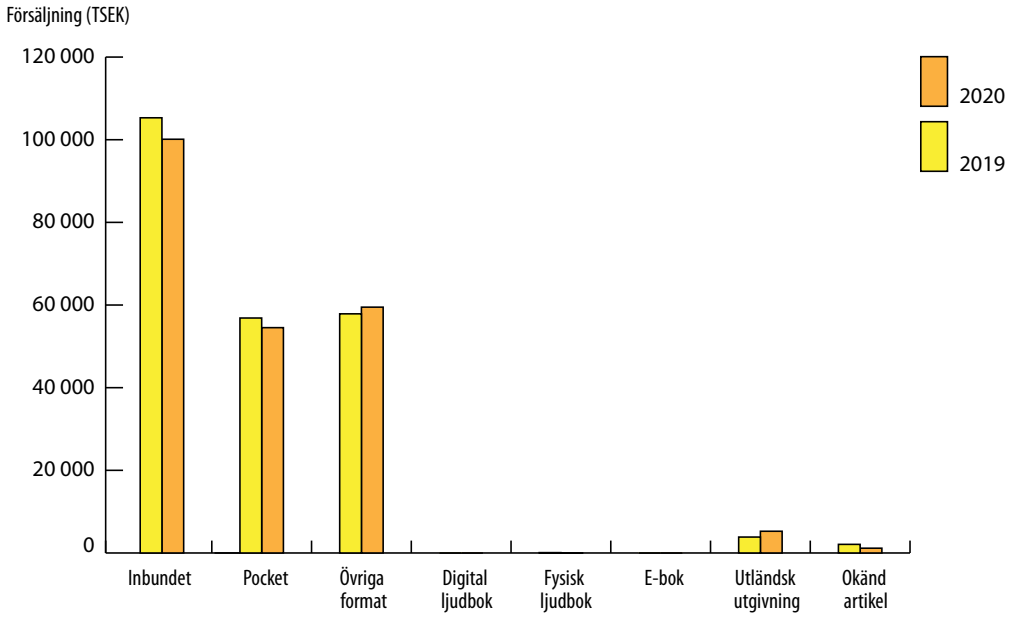

Format	*2019*	*2020*	*Förändring*
Inbundet	105 308	100 115	-4,9%
Pocket	56 858	54 525	-4,1%
Övriga format	57 868	59 487	+2,8%
Digital ljudbok	0	0	+0,0%
Fysisk ljudbok	86	2	-97,7%
E-bok	0	0	+0,0%
Utländsk utgivning	3 855	5 259	36,4%
Okänd artikel	2 085	1 159	-44,4%
Totalt	**226 060**	**220 547**	**-2,4%**

DIAGRAM 4 C.2. OCH TABELL 4 C.2.: *Försäljning (i TSEK) av olika format i dagligvaruhandel under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

4 C.3. Försäljning 2019 och 2020 i dagligvaruhandel uppdelad per månad

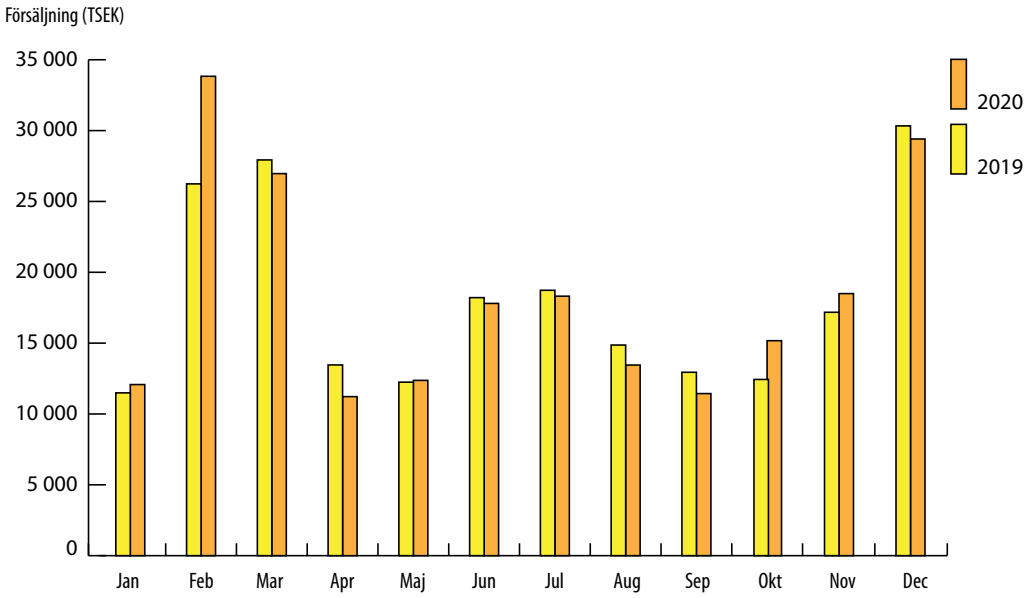

Månad	*2019*	*2020*	*Förändring*
Januari	11 490	12 076	+5,1%
Februari	26 239	33 833	+28,9%
Mars	37 929	26 965	-28,9%
April	13 460	11 223	-16,6%
Maj	12 246	12 371	+1,0%
Juni	18 211	17 802	-2,2%
Juli	18 730	18 313	-2,2%
Augusti	14 865	13 452	-9,5%
September	12 943	11 439	-11,6%
Oktober	12 437	15 172	+22,0%
November	17 178	18 496	+7,7%
December	30 332	29 407	-3,0%
Totalt	**226 060**	**220 549**	**-2,4%**

DIAGRAM 4 C.3. OCH TABELL 4 C.3.: *Försäljning (i TSEK) per månad i dagligvaruhandel under 2020 jämfört med 2019.*

4 D.1. Försäljning 2019 och 2020 i digitala abonnemangstjänster uppdelad per genre

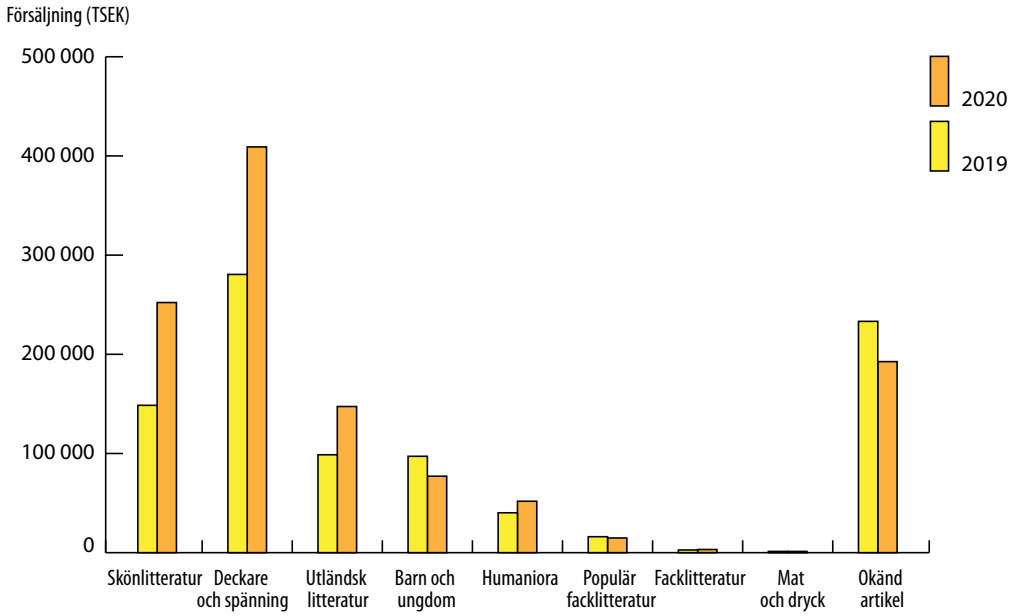

Genre	*2019*	*2020*	*Förändring*
Skönlitteratur	148 557	252 193	+69,8%
Deckare och spänning	280 544	409 101	+45,8%
Utländsk litteratur	98 706	147 362	+49,3%
Barn och ungdom	97 171	77 107	-20,6%
Humaniora	40 225	51 857	+28,9%
Populär facklitteratur	16 087	14 813	-7,9%
Facklitteratur	2 697	3 190	+18,3%
Mat och dryck	1 279	1 246	-2,6%
Okänd artikel	233 209	192 614	-17,4%
Totalt	**918 475**	**1 149 483**	**+25,2%**

DIAGRAM 4 D.1. OCH TABELL 4 D.1.: *Försäljning (i TSEK) av olika genrer i digitala abonnemangstjänster under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

4 D.2. Försäljning 2019 och 2020 i digitala abonnemangstjänster uppdelad per format

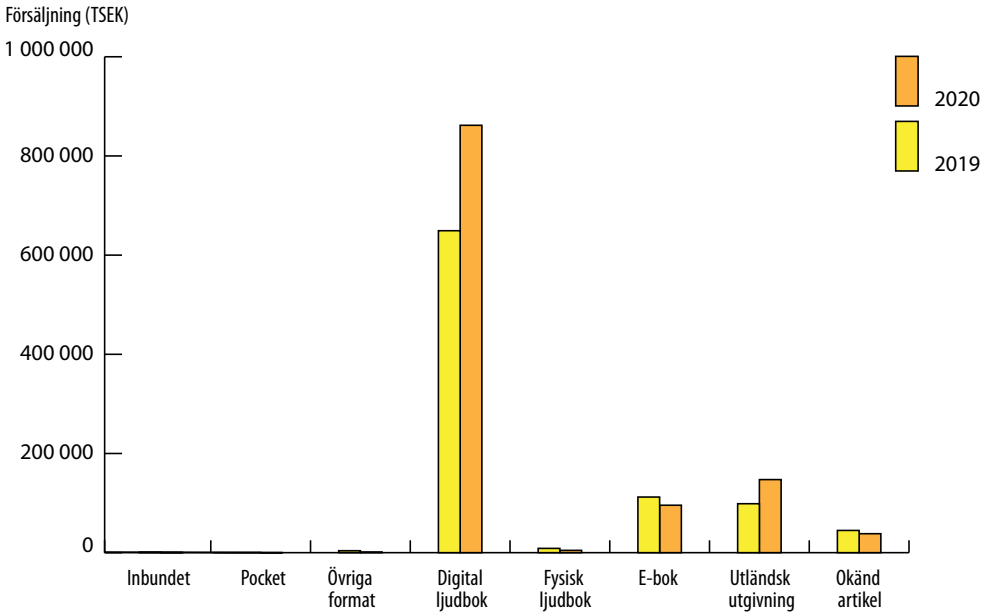

Format	*2019*	*2020*	*Förändring*
Inbundet	890	464	-47,9%
Pocket	50	82	+64,0%
Övriga format	3962	1 188	-70,0%
Digital ljudbok	649 221	861 803	+32,7%
Fysisk ljudbok	8 647	4 681	-45,9%
E-bok	112 163	95 659	-14,7%
Utländsk utgivning	98 706	147 362	+49,3%
Okänd artikel	44 836	38 245	-14,7%
Totalt	**918 475**	**1 149 484**	**+25,2%**

DIAGRAM 4 D.2. OCH TABELL 4 D.2.: *Försäljning (i TSEK) av olika format i digitala abonnemangstjänster under tidsperioden 1 januari till 31 december 2020 jämfört med samma period 2019.*

5. Topplistor under 2020

Verkstopplistor domineras av skönlitteratur

För andra året presenterar Bokförsäljningsstatistiken topplistor på verksnivå, både räknat i kronor och i volym. Dessa topplistor inkluderar fysisk bokhandel, internetbokhandel, bokklubbar, dagligvaruhandel och digitala abonnemangstjänster. Verkstopplistorna jämför den sammanlagda försäljningen av ett verk i alla dess utgivna format. De domineras av skönlitterära kategorier samt av svenska författare, vilket är ett genomgående mönster i tidigare försäljningsstatistik. Observera att enbart titlar som är registrerade hos Bokinfo kan komma med på topplistorna. Förlagen ansvarar för att titlarna registreras.

Räknat i volym var det mest sålda verket under 2020 *Kaninen som så gärna ville somna: En annorlunda godnattsaga* av Carl-Johan Forssén Ehrlin, utgiven redan 2011. Utmärkande för denna bok är att den till 99 procent såldes i digitala abonnemangstjänster. Sveriges näst mest sålda verk räknat i volym var *Spegelmannen* av Lars Kepler och det tredje bäst säljande verket var *Där kräftorna sjunger* av Delia Owens. Alla dessa tre verk konsumerades över 50 procent i digitala abonnemangstjänster.

Sveriges mest sålda verk räknat i kronor under 2020 var Lars Keplers *Spegelmannen*. Det näst mest sålda verket var Delia Owens *Där kräftorna sjunger*. Det tredje mest sålda verket var *Sveriges Rikes Lag 2020*.

Räknat i kronor var den bäst säljande barn- och ungdomsboken David Sundins *Boken som inte ville bli läst*.

Den bäst säljande pocketboken, både räknat i antal exemplar och i kronor, var *Jag for ner till bror* av Karin Smirnoff. Denna bok gavs första gången ut 2018 och nominerades då till Augustpriset.

Observera att försäljning från bokklubbar är exkluderade från topplistorna. Topplistorna över barn- och ungdomslitteratur samt pocketförsäljning exkluderar dessutom försäljning i digitala abonnemangstjänster. När det gäller klassificeringen av en bok som nyhet eller backlist klassificeras boken som backlist om den funnits tillgänglig i något format under 2019 eller tidigare. När det gäller topplistan för pocket ses dock enbart till när pocketformatet av verket publicerades.

Statistiken över hur försäljningen fördelats mellan olika kanaler ger en intressant bild av vad som driver topplistorna. Den bäst säljande boken i volym har som nämnts nära 99 procent av sin försäljning i abonnemangstjänster. En intressant aspekt av denna fenomentitel är att den ökat sin placering på topplistan från 2019, där den var på nionde plats bland barn- och ungdomsböcker och inte överhuvudtaget med på verkstopplistans topp 20-lista oberoende av genre. En facklitterär titel som Matilda Voss Gustassons *Klubben* har en majoritet av sin försäljningsvolym i *Digitala abonnemangsjänster*. Även om *Fysisk bokhandel* har haft en stark minskande försäljning totalt sett har denna försäljningskanal varit betydelsefull

när det gäller topplistorna mätt i värde. Titlar som Johanna Bäckström Lernebys *Familjen*, Matilda Voss Gustavssons *Klubben*, Lydia Sandgrens *Samlade verk*, Karirn Smirnoffs *Sen for jag hem* och Barack Obamas *Ett förlovat land* har haft en mycket hög försäljning i denna kanal sett till kanalens totala marknadsandel.

5 A.1. Årstopplista 2020 i volym – Verk

	Författare	Titel	Fysisk bok-handel	Dagligvaru-handel	Internet-bokhandel/ bokklubbar	Abonnemangs-tjänst	Nyhet
1	Forssén Ehrlin, Carl-Johan	Kaninen som så gärna ville somna: En annorlunda godnattsaga	0,1%	0,0%	1,0%	98,9%	Nej
2	Kepler, Lars	Spegelmannen	11,8%	10,1%	21,9%	56,2%	Ja
3	Owens, Delia	Där kräftorna sjunger	14,9%	1,6%	25,1%	58,3%	Ja
4	Läckberg, Camilla	Vingar av silver	6,1%	6,6%	21,4%	66,0%	Ja
5	Sarenbrant, Sofie	Mytomanen	4,3%	4,2%	9,0%	82,5%	Ja
6	Läckberg, Camilla	En bur av guld	16,1%	19,5%	16,0%	48,5%	Nej
7	Jungstedt, Mari	Innan molnen kommer	4,6%	5,1%	21,3%	68,9%	Ja
8	Jackson, Stina	Ödesmark	24,9%	2,4%	29,9%	42,8%	Ja
9	Sarenbrant, Sofie	Skamvrån	10,0%	33,6%	17,5%	38,9%	Nej
10	Smirnoff, Karin	Jag for ner till bror	38,7%	4,8%	23,2%	33,2%	Nej
11	Voss Gustavsson, Matilda	Klubben	20,1%	1,6%	18,7%	59,7%	Nej
12	Riley, Lucinda	De sju systrarna : Maias bok	17,8%	7,4%	18,5%	56,2%	Ja
13	Westover, Tara	Allt jag fått lära mig	39,4%	2,4%	23,4%	34,8%	Nej
14	Sten, Viveca	Offermakaren	6,0%	4,4%	27,5%	62,1%	Ja
15	Smirnoff, Karin	Vi for upp med mor	38,1%	5,4%	25,0%	31,4%	Nej
16	Smirnoff, Karin	Sen for jag hem	29,0%	2,1%	29,7%	39,2%	Ja
17	Bäckström Lerneby, Johanna	Familjen	19,3%	2,6%	27,7%	50,4%	Ja
18	Jungstedt, Mari	Jag ser dig	8,3%	42,5%	13,0%	36,3%	Nej
19	Natthiko Lindeblad, Björn	Jag kan ha fel och andra visdomar från mitt liv som buddhistmunk	19,8%	2,7%	41,9%	35,6%	Ja
20	Riley, Lucinda	Pärlsystern : CeCes bok	14,7%	15,6%	19,4%	50,4%	Ja

5 A.2. Årstopplista 2020 i kronor – Verk

	Författare	Titel	Fysisk bok-handel	Daglig-varu-handel	Internet-bokhandel/ bokklubbar	Abonne-mangs-tjänst	Nyhet
1	Kepler, Lars	Spegelmannen	21,0%	14,5%	30,4%	34,0%	Ja
2	Owens, Delia	Där kräftorna sjunger	28,9%	2,7%	35,9%	32,5%	Ja
3	Norstedts Juridik,	Sveriges Rikes Lag 2020 (klotband)	4,1%	0,0%	95,9%	0,0%	Ja
4	Läckberg, Camilla	Vingar av silver	15,5%	13,7%	40,2%	30,7%	Ja
5	Sarenbrant, Sofie	Mytomanen	13,0%	10,1%	21,0%	55,9%	Ja
6	Natthiko Linde-blad, Björn	Jag kan ha fel och andra visdomar från mitt liv som buddhistmunk	35,1%	3,5%	53,5%	7,9%	Ja
7	Jackson, Stina	Ödesmark	25,2%	3,6%	48,2%	23,1%	Ja
8	Bäckström Lerneby, Johanna	Familjen	40,4%	4,1%	39,0%	16,6%	Ja
9	Guillou, Jan	Slutet på historien	31,7%	12,3%	37,4%	18,5%	Ja
10	Schulman, Alex	Överlevarna	31,6%	4,3%	55,3%	8,9%	Ja
11	Jungstedt, Mari	Innan molnen kommer	12,0%	11,3%	44,4%	32,3%	Ja
12	Voss Gustavsson, Matilda	Klubben	44,5%	2,5%	26,7%	26,3%	Nej
13	Sandgren, Lydia	Samlade verk	43,7%	0,0%	35,8%	20,5%	Ja
14	Riley, Lucinda	Månsystern : Tiggys bok	25,1%	5,8%	27,6%	41,4%	Ja
15	Sten, Viveca	Offermakaren	13,9%	8,1%	46,2%	31,7%	Ja
16	Smirnoff, Karin	Sen for jag hem	46,5%	1,6%	36,7%	15,1%	Ja
17	Obama, Barack	Ett förlovat land	53,6%	1,2%	45,2%	0,0%	Ja
18	Rosenfeldt, Hans	Vargasommar	25,8%	7,6%	41,0%	25,6%	Ja
19	Riley, Lucinda	Solsystern : Electras bok	20,8%	4,7%	32,1%	42,4%	Ja
20	Roslund, Anders	Sovsågott	14,8%	8,0%	49,2%	28,0%	Ja

5 B.1. Årstopplista 2020 för skönlitteratur i volym (verk)

	Författare	Titel	Fysisk bok-handel	Dagligvaru-handel	Internetbok-handel/ bokklubbar	Abonnemangs-tjänst	Nyhet
1	Kepler, Lars	Spegelmannen	11,8%	10,1%	21,9%	56,2%	Ja
2	Owens, Delia	Där kräftorna sjunger	14,9%	1,6%	25,1%	58,3%	Ja
3	Läckberg, Camilla	Vingar av silver	6,1%	6,6%	21,4%	66,0%	Ja
4	Sarenbrant, Sofie	Mytomanen	4,3%	4,2%	9,0%	82,5%	Ja
5	Läckberg, Camilla	En bur av guld	16,1%	19,5%	16,0%	48,5%	Nej
6	Jungstedt, Mari	Innan molnen kommer	4,6%	5,1%	21,3%	68,9%	Ja
7	Jackson, Stina	Ödesmark	24,9%	2,4%	29,9%	42,8%	Ja
8	Sarenbrant, Sofie	Skamvrån	10,0%	33,6%	17,5%	38,9%	Nej
9	Smirnoff, Karin	Jag for ner till bror	38,7%	4,8%	23,2%	33,2%	Nej
10	Riley, Lucinda	De sju systrarna : Maias bok	17,8%	7,4%	18,5%	56,2%	Ja

5 B.2. Årstopplista 2020 för skönlitteratur i kronor (verk)

	Författare	Titel	Fysisk bok-handel	Dagligvaru-handel	Internetbok-handel/ bokklubbar	Abonnemangs-tjänst	Nyhet
1	Kepler, Lars	Spegelmannen	21,0%	14,5%	30,4%	34,0%	Ja
2	Owens, Delia	Där kräftorna sjunger	28,9%	2,7%	35,9%	32,5%	Ja
3	Läckberg, Camilla	Vingar av silver	15,5%	13,7%	40,2%	30,7%	Ja
4	Sarenbrant, Sofie	Mytomanen	13,0%	10,1%	21,0%	55,9%	Ja
5	Jackson, Stina	Ödesmark	25,2%	3,6%	48,2%	23,1%	Ja
6	Guillou, Jan	Slutet på historien	31,7%	12,3%	37,4%	18,5%	Ja
7	Schulman, Alex	Överlevarna	31,6%	4,3%	55,3%	8,9%	Ja
8	Jungstedt, Mari	Innan molnen kommer	12,0%	11,3%	44,4%	32,3%	Ja
9	Sandgren, Lydia	Samlade verk	43,7%	0,0%	35,8%	20,5%	Ja
10	Riley, Lucinda	Månsystern : Tiggys bok	25,1%	5,8%	27,6%	41,4%	Ja

5 C.1. Årstopplista 2020 för facklitteratur i volym (verk)

	Författare	Titel	Fysisk bok-handel	Dagligvaru-handel	Internetbok-handel/ bokklubbar	Abonne-mangs-tjänst	Nyhet
1	Voss Gustavsson, Matilda	Klubben	20,1%	1,6%	18,7%	59,7%	Nej
2	Westover, Tara	Allt jag fått lära mig	39,4%	2,4%	23,4%	34,8%	Nej
3	Bäckström Lerneby, Johanna	Familjen	19,3%	2,6%	27,7%	50,4%	Ja
4	Natthiko Lindeblad, Björn	Jag kan ha fel och andra visdomar från mitt liv som buddhistmunk	19,8%	2,7%	41,9%	35,6%	Ja
5	Svensson, Patrik	Ålevangeliet : berättelsen om världens mest gåtfulla fisk	36,2%	5,7%	28,3%	29,8%	Nej
6	Mårtenson, Iris	Dubbelliv	0,2%	0,0%	3,3%	96,5%	Nej
7	Hansen, Anders	Hjärnstark : hur motion och träning stärker din hjärna	21,6%	9,4%	36,9%	32,1%	Nej
8	Obama, Barack	Ett förlovat land	48,0%	1,3%	50,6%	0,0%	Ja
9	Hansen, Anders	Skärmhjärnan : hur en hjärna i osynk med sin tid kan göra oss stressade, deprimerade och ångestfyllda	31,6%	16,8%	29,0%	22,7%	Nej
10	Pettersson, Thomas	Den osannolika mördaren : Skandiamannen och mordet på Olof Palme	6,1%	3,4%	20,0%	70,5%	Nej

5 C.2. Årstopplista 2020 för facklitteratur i kronor (verk)

	Författare	Titel	Fysisk bok-handel	Daglig-varu-handel	Internetbok-handel/ bokklubbar	Abonne-mangs-tjänst	Nyhet
1	Norstedts Juridik,	Sveriges Rikes Lag 2020 (klotband) :	4,1%	0,0%	95,9%	0,0%	Ja
2	Natthiko Lindeblad, Björn	Jag kan ha fel och andra visdomar från mitt liv som buddhistmunk	35,1%	3,5%	53,5%	7,9%	Ja
3	Bäckström Lerneby, Johanna	Familjen	40,4%	4,1%	39,0%	16,6%	Ja
4	Voss Gustavsson, Matilda	Klubben	44,5%	2,5%	26,7%	26,3%	Nej
5	Obama, Barack	Ett förlovat land	53,6%	1,2%	45,2%	0,0%	Ja
6	Svensson, Paul	Grönsaker A-Ö : recept och bruksanvisning	41,8%	7,9%	50,3%	0,0%	Ja
7	Svensson, Patrik	Ålevangeliet : berättelsen om världens mest gåtfulla fisk	50,7%	4,2%	33,6%	11,5%	Nej
8	Westover, Tara	Allt jag fått lära mig	46,2%	3,1%	24,7%	25,9%	Nej
9	Taylor, Tareq	Det goda livet : maten som gör skillnad för din hälsa	33,2%	8,7%	57,8%	0,3%	Ja
10	Wahlberg, Björn	Kapten Haddocks ordbok : från alabasterskalle till ökenråtta	56,2%	0,0%	43,8%	0,0%	Ja

5 D.1. Årstopplista 2020 för barn- och ungdomslitteratur i volym (verk)

	Författare	Titel	Fysisk bok-handel	Daglig-varu-handel	Internetbok-handel/ bokklubbar	Abonne-mangs-tjänst	Nyhet
1	Forssén Ehrlin, Carl-Johan	Kaninen som så gärna ville somna : en annorlunda godnattsaga	0,1%	0,0%	1,0%	98,9%	Nej
2	Våhlund, Elias	Handbok för superhjältar. Försvunna	26,2%	5,2%	29,7%	38,9%	Ja
3	Mackic, Tina	Sommarskuggan och halloween-buset	9,6%	10,6%	11,2%	68,5%	Nej
4	Widmark, Martin	Detektivmysteriet	15,1%	11,1%	18,1%	55,7%	Ja
5	Sundin, David	Boken som inte ville bli läst	19,6%	2,8%	77,6%	0,0%	Ja
6	Stalfelt, Pernilla	Bajsboken	1,2%	4,5%	3,5%	90,8%	Nej
7	Mackic, Tina	Sommarskuggan och kalasbuset	25,2%	19,1%	29,3%	26,5%	Ja
8	Våhlund, Elias	Handbok för superhjältar. Handboken	17,7%	2,2%	18,8%	61,3%	Nej
9	Brinck, Camilla	Musse & Helium. Mysteriet med hålet i väggen	45,4%	5,2%	44,9%	4,5%	Nej
10	Våhlund, Elias	Handbok för superhjältar. Ensam	15,4%	4,8%	15,8%	63,9%	Nej

5 D.2. Årstopplista 2020 för barn- och ungdomslitteratur i kronor (verk)

	Författare	Titel	Fysisk bok-handel	Dagligvaru-handel	Internetbok-handel/ bokklubbar	Abonnemangs-tjänst	Nyhet
1	Sundin, David	Boken som inte ville bli läst	25,3%	2,7%	72,0%	0,0%	Ja
2	Våhlund, Elias	Handbok för superhjältar. Försvunna	44,4%	9,3%	42,2%	4,2%	Ja
3	Rowling, J. K.	Harry Potter och de vises sten	52,4%	0,4%	47,2%	0,0%	Nej
4	Brinck, Camilla	Musse & Helium. Mysteriet med hålet i väggen	53,9%	3,3%	41,8%	0,9%	Nej
5	Brinck, Camilla	Musse & Helium. I Duvjägarnas klor	39,6%	10,7%	49,1%	0,6%	Ja
6	Mackic, Tina	Sommarskuggan och kalasbuset	35,7%	22,8%	38,6%	3,0%	Nej
7	Brinck, Camilla	Musse & Helium. Den sista kampen	32,3%	10,5%	56,7%	0,4%	Ja
8	Lerin, Lars	Elsa i Skräddartorp och hennes 28 katter	37,4%	0,6%	61,9%	0,2%	Ja
9	Hansen, Anders	Hjärnstark junior : smartare, gladare, starkare	32,4%	8,0%	58,9%	0,7%	Ja
10	Brinck, Camilla	Musse & Helium. Jakten på Guldosten	47,7%	6,7%	44,6%	1,0%	Nej

5 E.1. Årstopplista 2020 i antal sålda exemplar – Pocket (oavsett genre)

	Författare	Titel	Fysisk bok-handel	Daglig-varu-handel	Internet-bokhandel/ bokklubbar	Nyhet
1	Smirnoff, Karin	Jag for ner till bror	60,7%	31,4%	7,9%	Nej
2	Wähä, Nina	Testamente	65,1%	34,8%	0,1%	Ja
3	Smirnoff, Karin	Vi for upp med mor	57,4%	34,0%	8,7%	Ja
4	Sarenbrant, Sofie	Skamvrån	16,2%	23,8%	60,0%	Ja
5	Westover, Tara	Allt jag fått lära mig	61,9%	34,8%	3,4%	Ja
6	Läckberg, Camilla	En bur av guld	32,2%	30,7%	37,1%	Ja
7	Moyes, Jojo	Bergens stjärnor	25,2%	21,8%	53,1%	Ja
8	Jungstedt, Mari	Jag ser dig	12,3%	20,3%	67,4%	Ja
9	Colgan, Jenny	Tillbaka till den lilla ön i havet	15,4%	16,1%	68,5%	Ja
10	Nyström, Peter & Mohlin, Peter	Det sista livet	38,8%	16,1%	45,1%	Ja
11	Roslund, Anders	Jamåhonleva	36,1%	27,7%	36,2%	Ja
12	Nesbø, Jo	Kniv	24,9%	15,8%	59,3%	Ja
13	Engberg, Katrine	Krokodilväktaren	40,3%	11,6%	48,1%	Ja
14	Skybäck, Frida	Bokcirkeln vid världens ände	27,4%	41,5%	31,1%	Ja
15	Adler-Olsen, Jussi	Offer 2117	16,9%	15,2%	68,0%	Ja
16	Engman, Pascal	Råttkungen	20,2%	20,6%	59,2%	Ja
17	Rooney, Sally	Normala människor	78,2%	21,8%	0,0%	Ja
18	Schepp, Emelie	Broder Jakob	16,7%	32,3%	51,0%	Ja
19	Colgan, Jenny	Julafton på den lilla ön i havet*	61,8%	21,5%	16,8%	Ja
20	Rudberg, Denise	Det första chiffret	51,2%	26,4%	22,4%	Ja

* Observera att en tidigare publicerad topplista har *Det första chiffret* och *Julafton på den lilla ön i havet* i omvänd ordning. Denna förändring beror på att att en återförsäljare inkommit med försäljningsstatistik först i januari 2021, efter att den första listan tagits fram.

5 E.2. Årstopplista 2020 i kronor – Pocket (oavsett genre)

	Författare	Titel	Fysisk bok-handel	Daglig-varu-handel	Internet-bokhandel/ bokklubbar	Nyhet
1	Smirnoff, Karin	Jag for ner till bror	69,2%	24,1%	6,7%	Nej
2	Smirnoff, Karin	Vi for upp med mor	65,1%	27,3%	7,6%	Ja
3	Wähä, Nina	Testamente	70,6%	29,3%	0,1%	Ja
4	Westover, Tara	Allt jag fått lära mig	66,8%	29,2%	4,0%	Ja
5	Sarenbrant, Sofie	Skamvrån	23,2%	22,7%	54,1%	Ja
6	Läckberg, Camilla	En bur av guld	38,2%	25,1%	36,7%	Ja
7	Moyes, Jojo	Bergens stjärnor	33,1%	20,1%	46,7%	Ja
8	Nesbø, Jo	Kniv	34,7%	14,0%	51,2%	Ja
9	Jungstedt, Mari	Jag ser dig	18,0%	18,7%	63,3%	Ja
10	Colgan, Jenny	Tillbaka till den lilla ön i havet	22,4%	15,3%	62,4%	Ja
11	Roslund, Anders	Jamåhonleva	38,9%	25,2%	35,8%	Ja
12	Nyström, Peter & Mohlin, Peter	Det sista livet	42,8%	15,0%	42,1%	Ja
13	Natt och Dag, Niklas	1793	69,1%	22,9%	8,0%	Nej
14	Engberg, Katrine	Krokodilväktaren	44,8%	11,0%	44,2%	Ja
15	Rooney, Sally	Normala människor	80,3%	19,7%	0,0%	Ja
16	Skybäck, Frida	Bokcirkeln vid världens ände	30,5%	39,5%	30,0%	Ja
17	Smirnoff, Karin	Sen for jag hem	57,4%	36,2%	6,3%	Ja
18	Backman, Fredrik	Folk med ångest	50,3%	25,5%	24,2%	Ja
19	Adler-Olsen, Jussi	Offer 2117	23,7%	14,2%	62,1%	Ja
20	Engman, Pascal	Råttkungen	26,5%	18,8%	54,7%	Ja

6. Bokförsäljningsstatistikens bakgrund och metod

Unik kartläggning av den svenska bokförsäljningen

Denna rapport presenterar statistik baserad på den mest omfattande datainsamlingen av svensk bokförsäljning från återförsäljare som görs i Sverige. Den är resultatet av ett samarbete mellan Svenska Bokhandlareföreningen och Svenska Förläggareföreningen och är unik genom att den presenterar tillförlitlig försäljningsstatistik som aldrig tidigare funnits tillgänglig.

Detta är den åttonde rapporten som baseras på Bokförsäljningsstatistikens data. Den inkluderar detaljerad statistik för åren 2019 och 2020. Svenska Förläggareföreningen och Svenska Bokhandlareföreningen har publicerat samtliga rapporter på sina hemsidor.

Försäljningsstatistiken som presenteras i denna rapport omfattar tidsperioden från den 1 januari 2019 till den 31 december 2020 och fokuserar på allmänlitteratur. För närvarande finns ett antal namngivna, stora uppgiftslämnare verksamma inom nätbokhandel, bokklubbar, varuhus, stormarknader och fysisk bokhandel (se appendix). Datainhämtningen är löpande och kommande rapporter kommer att redogöra för senare tidsperioder. I Bokinfos dagliga katalogarbete korrigeras varugrupp på en bok om den är felaktigt inlagd. Detta kan medföra marginella förändringar i genrer och format beroende på när statistiken hämtas från systemet. Under det fleråriga arbetet med Bokförsäljningsstatistiken har tillkommande uppgiftslämnare inte alltid kunnat lämna fullständig försäljningsstatistik ända tillbaka till den 1 januari 2012, som är det datum där försäljningsdata tidigast har insamlats från. Därför kan inte rättvisande jämförelser göras över flera års tid. Alla diagram i denna och tidigare rapporter redovisar dock enbart jämförbara data. Det kan slutligen noteras att historisk försäljningsstatistik kan komma att uppdateras i händelse av att uppgiftslämnare lämnar eller ansluter till Bokförsäljningsstatistiken.

Statistiken bygger på daglig försäljningsstatistik rapporterad från uppgiftslämnarnas kassasystem eller motsvarande och är indelad per genre, bokformat och försäljningskanal. Uppgiftslämnare kan med fyra dagars fördröjning se sin egen försäljning i förhållande till den totala försäljningen inom den egna kanalen och totalt. Medlemsförlagen i Svenska Förläggareföreningen ser sina egna försäljningssiffror och titlar i förhållande till totalsiffran inom respektive statistikområde.

Avsnittet om digitala abonnemangstjänster

Aktörer nischade på de digitala formaten har haft stor tillväxt de senaste åren. Till denna rapport har digitala abonnemangstjänsters försäljning för andra året lästs in i Bokinfos system. I tidigare rapporter har deras årsförsäljning insamlats manuellt. Deras verksamheter är uppbyggda kring en affärsmodell, där kunder inte köper enskilda verk, utan betalar för att under en viss tid lyssna på ett obegränsat antal digitala ljudböcker eller läsa digitala e-böcker. Försäljningen från digitala

abonnemangstjänster har lämnats kvartalsvis. I framtiden är förhoppningen att kunna dela upp försäljningen på daglig försäljning.

Hur skiljer sig Bokförsäljningsstatistiken från tidigare kartläggningar?

En uppskattning av Svenska Bokhandlareföreningen och Svenska Förläggareföreningen är att Bokförsäljningsstatistiken omfattar över 80 procent (inklusive digitala abonnemangstjänster) av all allmänlitteratur som säljs i Sverige. Begreppet allmänlitteratur är ett paraplybegrepp som vanligen åsyftar skönlitteratur, facklitteratur samt barn- och ungdomsböcker i svenska original och i översättning till svenska, men har delvis flytande och oklara gränser, vilket är ett av skälen till att en mer exakt beräkning av Bokförsäljningsstatistikens omfattning av den totala försäljningen av allmänlitteratur som säljs i Sverige inte anses eftersträvansvärd. Ambitionen är istället att i denna rapport vara transparent vad gäller hur datainsamlingen skett och hur bokförsäljningen har klassificerats.

Svenska Förläggareföreningen har sedan 1973/74 tagit fram detaljerad statistik över sina medlemmars utgivning och försäljning. Denna benämns som Förlagsstatistiken. Dessa rapporter presenterar uppgifter och jämförelser i långa tidsserier över förlagens försäljning till återförsäljare samt direktförsäljning. Till skillnad från dessa rapporter redovisar Bokförsäljningsstatistiken försäljningen i nästa led, hos återförsäljarna. I Bokförsäljningsstatistiken är läromedel för grundskolan och gymnasieskolan, stora delar av kurslitteraturen för högskola samt företagslitteraturen i huvudsak inte inräknade. Uppskattningar av förlagens försäljning av sådan litteratur finns i förlagsstatistiken, vilken finns tillgänglig på Svenska Förläggareföreningens hemsida, www.forlaggare.se. Där finns också en rad andra rapporter, till exempel om läsvanor, litteraturstödet, e-boken, pocketboken och kulturmoms på böcker. Svenska Bokhandlareföreningen tillhandahåller också rapporter och information på sin hemsida www.booksellers.se.

Svenska Bokhandlareföreningen och Svenska Förläggareföreningen har tidigare genom åren samarbetat kring publiceringen av olika rapporter som rör deras gemensamma marknad. Denna rapport syftar till att ytterligare utöka kunskapsspridningen om försäljningen av böcker i Sverige genom sammanställning och analys av nya, tillgängliga försäljningsdata.

De kvantitativa försäljningssiffror som Bokförsäljningsstatistiken bygger på kan kortfattat sägas förklara i hur stor omfattning och åt vilket håll försäljningen utvecklas under specifika tidsperioder. Branschorganisationerna ger också ut andra analyser och rapporteringar baserade på till exempel kvalitativa data som genom sin karaktär besvarar andra forskningsfrågor än de som är centrala i denna rapport. För jämförbarheten mellan rapporter är det som sagt viktigt att vara medveten om skillnader beträffande metod och datakällor för olika rapporter och analyser.

Hur har datainsamlingen skett och hur klassificeras försäljningen?

Bokinfo, vars verksamhet syftar till att skapa en effektiv förmedling av bokinformation, har anlitats för att insamla och sammanställa data från uppgiftslämnarna. Försäljningsdata har levererats från uppgiftslämnarnas kassasystem eller motsvarande och är därför tillförlitliga förstahandsuppgifter om faktisk försäljning. Förlagen ansvarar för att anmäla sina titlar i Bokinfos system.

Alla försäljningssiffror är exklusive moms och i löpande priser.

Fullständiga klassificeringsscheman för litteraturkategorier (genrer) samt format återfinns i appendix. I korthet redovisas försäljning i genrerna: *Skönlitteratur, Deckare och spänning, Utländsk utgivning, Barn och ungdom, Populär facklitteratur, Humaniora, Facklitteratur, Mat och dryck,* samt *Okänd artikel*. Barn och ungdom är därtill särredovisad på ålderskategorierna: *Barn 0–3 år, Barn 3–6 år, Barn 6–9 år, Barn 9–12 år, Barn 12–15 år, Unga vuxna*, samt *Okänd ålderskategori*. Vad gäller format redovisas försäljning i kategorierna: *Inbundet, Pocket, Övriga format*, *Digital ljudbok, Fysisk ljudbok, E-bok, Utländsk utgivning*, samt *Okänd artikel*.

Försäljning visas för olika mätperioder. Data som finns tillgänglig för denna rapport gör det inte möjligt att utreda hur försäljningen är fördelad över antalet enskilda titlar. Eftersom ett litet antal bästsäljande titlar generellt står för en stor del av den totala bokförsäljningen kan det antas att vissa enskilda titlar har haft en märkbar påverkan på hela genrer, i synnerhet när en sådan titel kategoriseras i en mindre vanlig kategori. Likaså kan försäljningsresultat under enskilda månader påverkas av lanseringsdatumen för enskilda storsäljande titlar. Eftersom dataunderlaget inte erbjuder en möjlighet att göra analyser av faktisk försäljning av enskilda titlar utelämnas all vidare spekulation om betydelsen av enskilda titlar för olika kategorier och tidsperioder.

Hur har datainsamlingen analyserats?

Analysen av Bokförsäljningsstatistiken är naturligtvis avhängig den kategorisering och de sätt att sortera försäljning som finns inbyggda i Bokinfos system. Hur data kategoriseras och sorteras i Bokinfo är ett resultat av både pragmatiska och principiella beslut. Den är pragmatisk därför att den utgår från hur data redan är kategoriserad i ett tidigare skede. Begränsningar för hur data kan sorteras har också införts på grund av principiella konkurrensrättsliga avvägningar. Det är exempelvis därför inte möjligt att ta fram snittpriser för olika format i olika försäljningskanaler.

I motsats till Svenska Förläggareföreningens Förlagsstatistik bygger Bokförsäljningsstatistiken på en relativt kort tidsperiod, med start den 1 januari 2012. Eftersom tidsperioden är kort har jämförelser fokuserat på skillnader mellan försäljning under helåret 2020 jämfört med helåret 2019. Därutöver redovisas månadsförsäljning i fördjupade kapitel för dessa tidsperioder.

Försäljningsstatistiken illustreras dels i stapeldiagram för den aktuella mätperioden och dels i tabellform. Staplarna för de två jämförande tidsperioderna redovisas i kronologisk ordning. Stapeln i gult till vänster visar med andra ord en tidigare tidsperiod än stapeln i orange till höger.

För att underlätta läsbarheten redovisas försäljning i avrundade tal. Det ska noteras att den procentuella förändringen är beräknad på icke avrundade tal och redovisad med en decimal. Skälet till att den procentuella förändringen är beräknad på icke avrundade siffror är för att bättre återspegla den faktiska förändringen samtidigt som läsbarheten av rapportens siffror ska vara hög.

Kort om syfte och statistisk kvalitet

Syftet med Bokförsäljningsstatistiken är att insamla nya tillförlitliga data om återförsäljares löpande försäljning av olika slags böcker för att på så sätt öka förståelsen och medvetenheten om bokbranschens villkor och utveckling. Svenska Bokhandlareföreningen och Svenska Förläggareföreningens samordning möjliggör att en stor del av återförsäljarna av allmänlitteratur har kunnat lämna jämförbara försäljningsdata.

Det möjliggör i sin tur en omvärldsbevakning för återförsäljare att kunna se hur den egna försäljningen förhåller sig till övrig försäljning på olika marknadsplatser.

Det ska betonas att det finns ett antal återförsäljare av böcker, exempelvis Amazon, som i dagsläget inte är uppgiftslämnare till Bokförsäljningsstatistiken. Eftersom uppgiftslämnarna inte utgör ett slumpmässigt stickprov, vilket är mycket viktigt att vara medveten om, kan det inte uteslutas att det finns systematiska skevheter i statistiken.

Fyra vedertagna kvalitetsaspekter av statistik behandlar innehåll, tidsaspekt, tillförlitlighet och tillgänglighet. Innehållsaspekten handlar om att begrepp ska förstås likadant bland uppgiftslämnare, vilket Bokinfos standardiserade kategorisering borgar för. Vad gäller tidsaspekten har försäljningsdata fram till 31 december 2020 analyserats, vilket måste betraktas som mycket aktuella uppgifter givet publiceringstidpunkten. Dessutom är jämförelser över tid tillförlitliga på grund av att data insamlats på samma sätt under datainsamlingsperioden. Tillförlitlighet i statistisk data bygger på ett litet urvalsfel, lågt bortfall, små svarsfel och god populationstäckning. Bokförsäljningsstatistiken utgör som sagt inte ett slumpmässigt stickprovsurval, men det kan argumenteras för att bortfallet av försäljning från uppgiftslämnarna är mycket litet, att svarsfelen bör vara små på grund av den standardiserade kategoriseringen hos Bokinfo och att täckningen av populationen är hög om man med populationen avser alla återförsäljare av allmänlitteratur i Sverige och beaktar den enormt stora datamängd som underlaget inrymmer. Förhoppningsvis kan dessutom kommande rapportering av Bokförsäljningsstatistiken inkludera ännu fler uppgiftslämnare och på så sätt lämna

ännu mer tillförlitlig statistik. Slutligen, vad gäller tillgänglighet, är det Svenska Bokhandlareföreningen och Svenska Förläggareföreningens ambition att tillhandahålla försäljningsdata och analyser av dessa på ett så tillgängligt sätt som möjligt. Därför publiceras rapporten på båda organisationernas webbplatser och kan laddas ned kostnadsfritt.

Rapportens kvalitativa data

Rapportens fokus har varit att presentera kvantitativa försäljningsdata av svensk bokförsäljning från återförsäljare. I samband med att försäljningssiffrorna har tagits fram har emellertid ett mindre antal intervjuer genomförts med olika branschföreträdare för att kontextualisera försäljningsstatistiken. Intervjuerna har genomförts via videokonferenser. Svaren från dessa intervjuer har redovisats i löpande text under avsnittet *Röster från branschen*.

7. Bilagor

7 A. Deltagande uppgiftslämnare

Fysisk bokhandel

Akademibokhandeln, Pocketshop, majoriteten av butiker i Ugglan samt femton fristående butiker.

Internetbokhandel/bokklubbar

Adlibris, Akademibokhandeln.se, Bokus, Cdon, Barnens bokklubb, Bonniers bokklubbar, samt Norstedts bokklubbar.

Dagligvaruhandel

Axfood, Bergendahls, Coop och Ica.

Digitala abonnemangstjänster

Bokus Play, BookBeat, Nextory och Storytel.

7 B. Bokinfos klassificeringar

Bokinfos varugrupper för klassificering av genre

Skönlitteratur:
- 01 Antologier och sagor
- 02 Essäer
- 03 Svenska berättare
- 04 Utländska berättare
- 07 Lyrik
- 08 Dramatik
- 09 Humor och kåserier
- 10 Serier och skämtteckningar
- 11 Citatsamlingar och aforismer

Deckare och spänning:
- 05 Deckare, thrillers och spänning
- 06 Fantasy och science fiction

Utländsk litteratur:
- 12 Skönlitteratur på andra språk, samt alla ISBN som inte börjar på 97891 i Bokinfo.

Barn och ungdom:
- 61 Skönlitteratur för barn och ungdom
- 62 Facklitteratur för barn och ungdom.

Dessa sammanslagna varugrupper är i sin tur uppdelade på ålderskategorierna: Barn 0–3 år, Barn 3–6 år, Barn 6–9 år, Barn 12–15 år, Unga vuxna och Okänd ålderskategori.

Humaniora:
- 13 Memoarer och biografier
- 14 Historia och arkeologi
- 15 Kulturhistoria och allmän humaniora
- 16 Religion
- 17 Filosofi och idéhistoria
- 22 Böcker om böcker och skrift
- 23 Litteraturvetenskap
- 24 Språk (inkl. lexika parlörer och ordböcker)
- 38 Psykologi
- 39 Pedagogik
- 40 Media och kommunikation
- 41 Samhälle, politik och debatt
- 42 Militärväsen och vapen

Populär facklitteratur:
- 09 Humor och kåserier
- 10 Serier och skämtteckningar
- 18 Musik och dans
- 19 Teater
- 20 Film och fotografi
- 21 Konst
- 25 Geografi och resor
- 26 Kartor
- 36 Hälsa, skönhet och sex
- 37 Astrologi och esoterika
- 46 Växter
- 47 Trädgård
- 48 Vilda djur
- 49 Husdjur
- 50 Jakt och fiske
- 51 Miljövård
- 52 Jord- och skogsbruk
- 54 Hus och hem
- 55 Sömnad och handarbete
- 56 Hantverk och hobby
- 57 Spel
- 58 Sport, motion och friluftsliv
- 59 Uppslagsböcker mm.
- 60 Blandat

Facklitteratur:
- 27 Allmän naturvetenskap
- 28 Kemi
- 29 Biologi
- 30 Astronomi
- 31 Fysik
- 32 Teknik
- 33 Matematik och statistik
- 34 Datalitteratur
- 35 Medicin
- 43 Ekonomi
- 44 Management
- 45 Juridik

Mat och dryck:
- 53 Mat och dryck

Bokinfos klassificering av format

Inbundet: Motsvarar Bokinfos mediatyp ”Bok” och Bokinfos bandtyp ”Inbunden”.

Pocket: Motsvarar Bokinfos mediatyp ”Bok” och Bokinfos bandtyp ”Pocket”.

Övriga format: Motsvarar alla övriga svenska ISBN i Bokinfo – board book, danskt band, excess, flexband, halvfranskt, halvklotband, helklotband, häftad, kartonnage, spiral och storpocket.

Digital ljudbok: Motsvarar Bokinfos mediatyp ”Nedladdningsbar bok” och Bokinfos bandtyp ”MP3-fil”.

Fysisk ljudbok: Motsvarar alla Bokinfos bandtyper för mediatypen ”Ljudbok”.

E-bok: Motsvarar Bokinfos mediatyp ”Nedladdningsbar bok” och Bokinfos bandtyp ”E-Bok”, ”Epub” eller ”PDF”.

Utländsk utgivning: Motsvarar alla ISBN-nummer som inte börjar på 97891 i Bokinfo.

7 C. Detaljerad statistik över olika varugruppers försäljning

Varu-grupp	Namn	Antal 2020	Belopp 2020	Antal 2019	Belopp 2019
001	Antologier och sagor	1 356	143 891 kr	1 358	142 995 kr
002	Essäer	72 017	9 995 158 kr	50 117	5 372 834 kr
003	Svenska berättare	5 191 642	348 465 437 kr	3 835 121	264 480 399 kr
004	Utländska berättare	5 543 766	390 565 160 kr	4 836 263	343 521 524 kr
005	Deckare, thrillers och spänning	12 042 385	770 870 596 kr	11 204 442	667 162 083 kr
006	Fantasy och science fiction	320 105	28 834 641 kr	326 745	26 252 249 kr
007	Lyrik	145 551	20 111 562 kr	101 442	13 251 087 kr
008	Dramatik	13 836	1 035 590 kr	12 119	914 214 kr
009	Humor och kåserier	196 416	9 087 377 kr	184 991	11 639 774 kr
010	Serier och skämtteckningar	123 739	18 124 313 kr	118 989	17 801 767 kr
011	Citatsamlingar och aforismer	62 076	4 485 446 kr	58 347	4 511 096 kr
012	Skönlitteratur på andra språk	2 600	307 043 kr	4 042	485 120 kr
013	Memoarer och biografier	961 039	84 322 868 kr	891 908	78 998 943 kr
014	Historia och arkeologi	445 135	61 758 210 kr	395 926	51 747 067 kr
015	Kulturhistoria och allmän humaniora	165 686	21 525 764 kr	185 300	34 722 195 kr
016	Religion	122 165	20 864 019 kr	97 993	16 667 239 kr
017	Filosofi och idéhistoria	107 330	18 599 215 kr	73 667	12 331 544 kr
018	Musik och dans	172 417	23 762 700 kr	203 209	22 333 968 kr
019	Teater	23 034	2 824 064 kr	26 785	2 378 532 kr
020	Film och fotografi	30 204	6 900 329 kr	24 087	5 181 945 kr
021	Konst	96 565	20 096 378 kr	74 227	16 250 577 kr
022	Böcker om böcker och skrift	929	190 387 kr	655	139 158 kr
023	Litteraturvetenskap	140 179	20 068 752 kr	142 296	21 668 330 kr
024	Språk (inkl. lexikon, parlörer och ordböcker)	347 967	78 580 058 kr	329 833	77 105 768 kr
025	Geografi och resor	166 667	27 770 783 kr	284 776	44 847 827 kr
026	Kartor	67 932	9 848 627 kr	90 665	12 619 584 kr
027	Allmän naturvetenskap	72 829	11 256 501 kr	76 468	14 137 974 kr

Varu-grupp	Namn	Antal 2020	Belopp 2020	Antal 2019	Belopp 2019
028	Kemi	9 333	3 638 201 kr	7 657	2 864 109 kr
029	Biologi	37 902	7 073 113 kr	24 165	4 437 594 kr
030	Astronomi	7 505	1 252 897 kr	6 289	1 147 494 kr
031	Fysik	25 903	6 478 160 kr	24 195	5 294 323 kr
032	Teknik	83 535	27 812 969 kr	72 102	23 211 842 kr
033	Matematik och statistik	105 372	28 258 094 kr	88 910	24 308 208 kr
034	Datalitteratur	39 576	11 348 136 kr	48 975	12 299 510 kr
035	Medicin	310 243	99 930 889 kr	266 152	85 556 230 kr
036	Hälsa, skönhet och sex	1 199 950	123 021 432 kr	1 208 616	135 146 523 kr
037	Astrologi och esoterika	81 186	8 710 850 kr	66 621	7 956 727 kr
038	Psykologi	605 126	70 577 596 kr	583 415	76 581 855 kr
039	Pedagogik	353 891	94 978 711 kr	313 096	83 119 684 kr
040	Media och kommunikation	18 530	4 310 718 kr	21 451	4 472 512 kr
041	Samhälle, politik och debatt	1 303 242	156 666 286 kr	1 036 661	133 800 303 kr
042	Militärväsen och vapen	15 343	2 201 979 kr	18 583	2 585 995 kr
043	Ekonomi	282 004	61 162 697 kr	235 922	53 637 485 kr
044	Management	191 804	47 832 278 kr	200 034	50 119 717 kr
045	Juridik	183 278	81 610 036 kr	175 380	78 251 914 kr
046	Växter	67 717	10 752 758 kr	58 865	9 222 614 kr
047	Trädgård	96 096	17 194 012 kr	87 357	15 528 301 kr
048	Vilda djur	53 950	8 847 733 kr	59 860	9 491 050 kr
049	Husdjur	84 799	13 833 151 kr	63 987	10 687 701 kr
050	Jakt och fiske	6 854	1 925 061 kr	6 927	1 988 562 kr
051	Miljövård	29 452	5 812 100 kr	29 835	6 063 901 kr
052	Jord- och skogsbruk	10 652	2 879 169 kr	10 450	2 874 392 kr
053	Mat och dryck	1 059 719	160 427 233 kr	946 899	135 092 781 kr
054	Hus och hem	75 793	11 841 744 kr	95 455	15 334 448 kr
055	Sömnad och handarbete	81 162	12 967 068 kr	60 149	8 969 421 kr
056	Hantverk och hobby	137 608	15 780 184 kr	126 687	14 677 271 kr

Varu-grupp	Namn	Antal 2020	Belopp 2020	Antal 2019	Belopp 2019
057	Spel	101 365	8 238 811 kr	89 374	7 283 044 kr
058	Sport, motion och friluftsliv	193 561	31 712 776 kr	150 685	23 397 055 kr
059	Uppslagsböcker mm.	49 854	8 053 952 kr	54 413	8 583 811 kr
060	Blandat	254 882	30 419 209 kr	296 584	36 862 237 kr
061	Skönlitteratur barn och ungdom	11 017 642	611 209 938 kr	8 180 843	606 197 075 kr
062	Facklitteratur barn och ungdom	1 850 685	153 128 710 kr	1 807 017	152 257 006 kr

SVENSKA BOKHANDLAREFÖRENINGENS SERVICE AB
Regeringsgatan 60, 103 29 Stockholm
TEL 070-601 92 05
www.booksellers.se

SVENSKA FÖRLÄGGAREFÖRENINGEN EK. FÖR.
Kungstensgatan 38, 113 59 Stockholm
TEL 08-736 19 40
www.forlaggare.se